

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ।

आष्ट्रपद्मभूमि

(नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका)

२५४५ ओं बुद्धजयन्ती - एक भलक

वर्ष २९

अंक २

ने. सं. ११२१ ज्याःपुनि
वि. सं २०५८ जेठपूर्णिमा

बु. सं. २५४५

A. D. 2001 June.

आनन्दभूमि

(नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका)

सम्पादन सल्लाहकार

भिक्षु कुमार काश्यप

सुवर्ण शाक्य

सम्पादक / कम्प्यूटर सेटिङ

भिक्षु पञ्चामूर्ति

सहयोगी

श्रा. प्रज्ञारत्न

व्यवस्थापक

भिक्षु धर्ममूर्ति

व्यवस्थापन सहयोगी

श्रा. शासनरत्न

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुठी

स्वयम्भू

फोन. नं. २७१४२०

कार्यालय

आनन्दकुटी विहार

स्वयम्भू, काठमाडौं

पोष्टबक्स नं. ३००७

फोन नं. २७१४२०

वर्ष २९ - अङ्क २ - बु. सं. २५४५ - जेठपूर्णिमा

अतीत योब्बनो पोसो - आनेति तिम्बरुत्थनि

तस्सा इस्सा न सुपति - तं पराभवतो मुखं

।
॥

जसले आफ्नो यौवन सकेपछि, बितिसकेपछि (वृद्ध भएर) पनि नव युवती विवाह गर्छ, उ युवा पत्नीको कारणमा इर्थ्या भई निन्दा लाग्दैन । त्यो उसको पतनको कारण हुनेछ ।

वार्षिक शुल्क रु. ६०।-

आजीवन शुल्क रु. १,०००।- एक प्रतिको रु. ६।-

सम्पादकीय-

नेपाल शान्तिक्षेत्रकै रूपमा रहिरहन सकोस्

बुद्धकालीन समयमा कोलिय देशमा शान्तिका नायक गौतम बुद्धका शाक्य जातिबन्धुहरू पानीको लागि वादविवाद गरी कलह सृजना गरी एक आपसमा औँ झगडा गरी रगतको खोला बगाउन तयार भएको र त्यस अवस्थामा तथागत गौतम बुद्ध उपस्थित हुनुभई तिनीहरू बीच मध्यस्थ कर्ताको रूपमा कार्य गर्नुभई योगदान दिनुभई पानीको मोलभन्दा रगतको मोल अनमोल रहेको कुरा ज्ञात गरा उनुभई कलहलाई साम्य गर्नुका साथै शान्ति फैलाउन सफल हुनुभएको कुरा बौद्ध साहित्यमा उल्लेख भएको कुरा हामी सबैलाई थाहा अएकै कुरा हो ।

त्यसै बौद्ध मित्राण्डू श्रीलंकामा पनि आफ्नो देश, जाति, धर्म तथा संस्कृति रक्खाको निम्नि दुटुगासुनुको शासन कालमा मात्र नभई ब्रिटिश तथा द्रविड शासकहरूको पालामा समेत युद्धमा गएका सैनिकहरूका साथ सहचरको रूपमा भिक्षुहरू अगाडि-अगाडि यात्रा गर्नुभई आफ्ना सैनिकहरूलाई हौसला पढान गर्नुभई विदेशीय शाश्वतहरूबाट आफ्नो देशलाई जोगाउन योगदान दिएको कुरा श्रीलंकाको इतिहासमा स्वर्णमय अक्षरले अंकित गराएको पाइन्छ ।

हुन त थाइल्याण्डका बौद्ध भिक्षुहरूले पनि आफ्नो देश, जाति, संस्कृति तथा धर्म रक्खाको निम्नि अधिनसरेका हैन, हालसाल अर्थात् १९९८ मा थाइदेशमा भएको आर्थिक मन्दिको जबस्यामा समेत थाई बौद्ध भिक्षुहरूले आफ्नो देशको आर्थिक स्थितिलाई सुधार्न, आर्थिक संकटबाट देशलाई बचाउन ठूलो सहयोग गरेको कुरा शान्ति प्रेमी जनताले कदापि बिस्ने छैन । भिक्षु केवल आफ्नो शील रक्खा गरेर बोधिज्ञान हासिल गरेर बद्धत्व प्राप्तिको निम्नि मात्र हैन त उपासक उपासिकाहरूलाई शिलाचरणको पाठ सिकाएर बस्नको लागि मात्र नै हो । देशलाई परिआएको खण्डमा देश, जाति, धर्म, भाषा तथा संस्कृति रक्खार्य जाहीत हुनलाई पनि पछि नपर्ने कुरा बौद्ध देशका भिक्षुहरू अधिनसरेको कुरा भियतनाम, श्रीलंका, थाइल्याण्ड आदि देशहरूले देखाइसकेको छ ।

कुनै पनि समूहले आफ्नो लक्ष्य प्राप्तिको निम्नि गरिने लुटपात, हिसाचाट आमनागरिकमा अशान्ति फैलाएको छ । अशान्तिले गर्दा प्रत्येक नागरिक ब्राशदिले सताइरहेको यस जबस्यामा शान्तिको सास फेर्न प्रतिक्षारत छन् आमनागरिक । चाहे सरकार होस् वा चाहे कुनै समुदायमा वा संघठन नै किन नहोस् जनताको जीउधनको सुरक्षाको प्रत्याभूति दिन सक्नु सरकार, संघठन वा प्रत्येक समूहको मूलिक कर्तव्य हुन जान्छ । यसै प्रत्याभूतिबाट वञ्चित हुनुपरेको छ आम नेपाली नागरिक । ती नेपालीहरूको चाहनालाई परिपूर्ति गर्ने अभिलापालाई मनन गरी २५४५ औँ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा भएको आमतभामा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको समुपस्थितिमा श्रद्धेय भिक्षु सुदर्शन महास्थविरले लामो समयदेखि अवरुद्ध सरकार-माओवादी बीच वार्ताको प्रयास विफल भइरहेको बेला दुवै बीच वार्ताको मध्यस्थिता गर्न नेपालका बौद्ध भिक्षुहरू अग्रसर रहेको कुरा व्यक्त गर्नुभएको सहाहीनीय छ । बौद्ध भिक्षुहरू बद्धत्वको खोजिमा मात्र भौतारिरहेको हैन अपितु शान्तिका दूत बनेर शान्तिक्षेत्र नेपाललाई पुनः शान्तिक्षेत्र गर्न आमनागरिक सरह दायित्व बहन गर्न सक्ने तथा बहन गर्न इच्छुक रहेको जबथारणा अधि सार्नुभएकोमा आमनेपालीहरूको लागि एउटा खुशीको कुरा हुनपुगेको छ । जुन कार्यान्वयन गर्न श्री ५ को सरकारले आवश्यक व्यवस्था मिलाई सहयोग गर्नुका साथै पहल गर्नुपर्ने आमजनताको धारणा रहेको छ । यथाशीघ्र मध्यस्थिता कायम गरी शान्तिक्षेत्र नेपाललाई पुनः शान्तिक्षेत्र नेपालको रूपमा नै प्रतिस्थापना गर्न सकोस् भन्ने प्रत्येक नागरिकले शान्तिका साथ बाँच्न सकोस् र पाओस् भन्ने कामना गर्दछ । साथै आनन्दभूमि परिवारले पनि बौद्ध भिक्षुहरूको मध्यस्थिता कार्यबाट आम नेपालीहरूलाई शान्तिका साथ बाँच्न सक्ने वातावरण सृजना होस् र शान्तिक्षेत्र नेपाल सदा कायम रहिरहोस् भन्ने कामना गर्दछ ।

टे. फो. नं. (२-२८१८७
२-२८७६६
२-२८६९९
प्राप्ति संख्या : ००६७७-१-२४०१८७

पत्र संख्या:-

राजदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

चित्रयः-

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट
२५४५ औं बुद्ध जयन्तीको शुभ उपलक्ष्यमा
बक्सेको सन्देश

बुद्ध जयन्तीलाई विभिन्न कार्यक्रमहरुकासाथ लुम्बिनी दिवसका
रूपमासमेत मनाउन लागेकोमा हामीलाई खुशी लागेको छ । सत्य, शान्ति र
अहिंशा जस्ता भगवान बुद्धका उपदेशबाट अभिप्रेरित हामी नेपालीहरु सदा
शान्तिका हिमायती रही आएका छौं । शान्ति विना मानव समाजको विकास
हुन सक्दैन भन्ने तथ्यलाई मनन् गर्दै राष्ट्र र समाजको हित हुने कार्यमा
जुट्न यस दिनले सबैलाई प्रेरणा प्रदान गरोस् - यही हाम्रो शुभकामना छ ।

२०५८ साल वैशाख २४ गते

सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाज्यूबाट
 २५४५ औं बुद्ध जयन्तीको अवसरमा ०५ दा १२४ का दिन
 आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूमा आयोजित सार्वजनिक
 बौद्ध सभामा दिनुभएको भाषण

नहमहिम राजदूतहरु ।

उपस्थित महिला तथा सज्जनवृन्द ।

बुद्ध जयन्ती समारोह समितिद्वारा आयोजित बौद्ध सभामा उपस्थित भई मन्त्रव्य राख्ने
 अवसर प्रदान गर्नुभएकोमा आयोजकवर्गलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

भौतिकवादतर्फको लक्ष्यहीन दौडले समस्त मानवीय मूल्य एवं मान्यतामा नै हास आई
 हामी बीच सदियौदेखि रहदै आएको पारस्परिक सौहार्दता, प्रेम एवं विश्वासमा कमी आउन थालेको
 कुण्ड स्पष्ट अनुभव गर्न सकिन्दू । यसले हामीलाई कहिले पनि उभो लाग्न नसक्ने गरी डर, त्रास
 एवं घृणाको भूमरीमा धकेल्ने खतरा उत्पन्न हुन सक्ने संभावना प्रवल रूपमा देखा परेको छ ।
 यसबाट मुक्तिका लागि भगवान गौतम बुद्धले प्रतिपादन गर्नुभएको बहुजन हिताय बहुजन
 सुखायको सिद्धान्तलाई हामी सबैले मन, वचन एवं कर्मले पालन गरी क्षणभंगुर यस मानवीय
 जीवनलाई सार्थकता प्रदान गर्नु अपरिहार्य भैसकेको छ ।

अन्त्यहीन हत्या, हिंसा, घृणा एवं अविश्वासलाई आपसी समझदारी एकता तथा
 सहचरको भावनाले प्रतिस्थापित गर्नसक्नुमा नै बुद्धत्वको सार निहित छ । भगवान गौतम बुद्धको
 जन्मभूमि यस देशका नागरिकहरुमा युगौदेखि रहेको शान्ति प्रतिको प्रतिवद्धतामा कुनै कमी
 आएको छैन । यदाकदा अस्वाभाविक रूपमा यसबाट विचलित हुने प्रवृत्ति देखिए तापनि अन्त्यमा
 स्वभावले नै शान्तिप्रिय नेपालीहरु परिवर्तनशील समाजमा सँधै अपरिवर्तित रहदै आएका एकता,
 भातृत्व, दया, क्षमा र ममता जस्ता बुद्धका शाश्वत उपदेशहरुलाई नै गैरवका साथ आफ्नो
 आदर्शको रूपमा अंगीकार गर्दछन् ।

भगवान गौतम बुद्धको जन्मस्थलका नागरिक भएको नाताले विश्वमा भगवान बुद्धको
 सर्वकालीन महान दर्शनहरुको प्रचार प्रसार गरी कार्यक्षेत्रमा रूपान्तरण गर्ने गुरुतर अभिभारा
 हामी सबैले वहन गर्नु आवश्यक छ । यस क्षेत्रमा सहयोग गर्न श्री ५ को सरकार सँधै तत्पर
 रहेको कुरा जानकारी गराउन चाहन्छु । धन्यवाद ।

ROYAL THAI EMBASSY
KATHMANDU

No. 34001/317

9 April B.E. 2544 (2001)

GOOD-WILL MESSAGE

Dear Venerable.

I have the honour to acknowledge with pleasure that the "2545th Buddha Anniversary Celebration Committee" is going to publish a special "2525th Buddha Jayanti Souvenir" magazine on the auspicious occasion of the 2545th Birth, Enlightenment and the Parinirvana of the Lord Buddha. On this happy occasion I would like to express my sincere congratulations for the noble efforts of all the members of the Committee.

The Buddha Jayanti Day reminds all of us of the great achievements of our Lord Buddha and encourages us to follow the Right Path shown by him. At present more than 300 million people of the world have faith in Lord Buddha, his noble Teachings and the Holy Order. Buddhism stands for human values. It discards all kinds of violence and discrimination. It shows the path of peace and harmony in the society.

Lumbini, the birthplace of our Lord Buddha, is situated in this country, therefore, Nepal has been one of the most important countries for the Buddhists all over the world. I am confident that Nepalese Buddhists have been working hard for the preservation, propagation and promotion of Buddhism in Nepal.

May the aims and objectives of the 2545th Buddha Jayanti Celebration Committee be fulfilled in its full spirit.

Yours sincerely,

Powthep Vanachinda
(Powthep Vanachinda)

Ambassador

Ven. Bhikkhu Kondanya,

Co-ordinator for Media,

2545th Buddha Jayanti Celebration Committee.

KATHMANDU.

EMBASSY OF THE UNION OF MYANMAR
KATHMANDU

Dated. 25th April 2001

MESSAGE

I am very pleased to learn that the "2545th Buddha Anniversary Celebration Committee" is going to publish special "2525th Buddha Jayanti Souvenir" on the occasion of the Birth, Enlightenment and the Parinirvana of the Lord Buddha.

I, as a Buddhist, also profound thanks and highest appreciation to authorities concerned for taking full responsibilities of this publication.

I hope that the aim of this publication will give the knowledge of Buddha's Teachings for the peace and prosperity of the human beings.

I also firmly believe that this publication brings much benefit to the people of Nepal for better understanding of Buddha's Teachings.

In conclusion, I wish to promote the purification, perpetuation and propagation of the Buddha Sasana in Nepal, country of the birth-place of Lord Buddha and 2545th Buddha Anniversary Celebration Committee all the success in its endeavours.

(Tin Win)
Ambassador.

Embassy of the Union of Myanmar

Ambassador of the Democratic Socialist
Republic of Sri Lanka in Nepal

27th April, 2001.

It is with great pleasure that I send this message to 'the 2525th Buddha Jayanthi Souvenir' published by the Buddhist Anniversary Celebrations Committee.

On the Vesak Day, we should re-consider and reiterate the values of peace and humanity preached by Lord Buddha to the world. Let those who understand the message of the Lord Buddha propagate peace to mankind irrespective of creed and community. If world peace is to become a reality the people have to learn the virtues of caring and sharing. The biggest stumbling block to peace in the world as we observe is the failure in recognizing the need to share the resources among the people. The root cause of all violence in the society is due to the lack of understanding the idea of sharing.

Buddhism envisages peaceful means of co-existence. The teaching of the Lord Buddha is relevant to the present day than any other time in the history of mankind. We should campaign strongly against Terrorism and Violence that prevail in the society with his peaceful message. We should use the teaching of Lord Buddha to adopt and follow the course of action to promote peace, goodwill and tolerance in the world.

May all beings be safe and secure.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Pamela J Deen".

Pamela J Deen

वैशाखपूर्णिमाको सन्देश

वैशाखपूर्णिमा भगवान् गौतम बुद्धको जन्म, चन्द्रघटनाभ र महापरिनिर्वाणको तीन संयोग परेको चतुर्विंशति दिन हो । यो दिन संसारभरिका शान्तिप्रिय चाहूहरूले महोत्सवका रूपमा मनाउंदछन् । नेपालमा आधा शताब्दीदेखि यो जयन्ती मनाइदै आएको छ । यो वर्षको बुद्धजयन्तीमा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले भन्नु भए यैं हिंसा, हत्या र आतङ्कले मानवीय मूल्य र मान्यता नै आकान्त भएको अवस्थामा शान्ति, धार्मिक सहिष्णुता, सहनशीलता र सहअस्तित्वको आवश्यकता बोध गराउन सान्दर्भिक छन् । यही वैशाखपूर्णिमाकै दिनमा लुम्बिनीको मायादेवी मन्दिर उत्खननपछि पुनः निर्माण कार्य सुह हुन् संयोग मात्र होइन । नेपालले बुद्धप्रति दर्शाएको आस्था र सम्मानलाई संसारमा प्रतिबिम्बित गर्ने प्रतिबुद्धता पनि भएको छ । आजको संसार अशान्ति, कलह र द्वेषबाट मुक्त रहन बुद्धका शान्ति र मैत्री सन्देशलाई अध्ययन र अभ्यासका विषय बनाउन जरूरी छ । वर्षको एक पटक जयन्ती मनाउने कार्यले मात्र बुद्धप्रतिको हास्यो जिम्मेवारी पूरा हुन सक्तैन । गतवर्षदेखि श्री ५ को सरकारले बुद्धजयन्तीका दिन कुनै पनि हिंसाकर्म परम्परागत पूजामा भोग वा बली दिने कार्य बन्द गर्न सार्वजनिक सूचना जारी गरेको थियो । यसपालि दोलखाका स्थानीय हिन्दू समाजले त्यस कार्यमा पहल गर्दै वैशाखपूर्णिमाका दिन कुनै पनि बली-भोग नदिने सार्वजनिक निर्णय गरेको छ । वसलाई सहाहनीय मान्नुपर्दछ । बुद्ध जन्मभूमि नेपालमा धार्मिक सहिष्णुताका लागि यो महत्त्वपूर्ण कदम हो । मुलुकमा अहिले माओवादीहरूबाट चलाइएको आफैनै नेपाली दाजुभाइप्रतिको हिंसा र हत्या बन्द गरी शान्तिपूर्ण वातावरण कायम गर्न बुद्धका शान्ति सन्देशको अध्ययन चिन्तन र मनन् गरी त्यसलाई पालना गर्नु जरूरी छ ।

नेपाल शान्ति भूमिका रूपमा विश्वमा परिचित छ । त्यसलाई औपचारिक रूपमा विश्व

सङ्घठन संयुक्त राष्ट्रसंघले बुद्धजयन्तीका दिनलाई विश्वशान्ति दिवसका रूपमा मनाउन नेपालले पहल गर्नुपर्दछ । यो दिनले विश्व मानव समुदायलाई शान्ति, अहिंसा र अमनचैनका रूपमा चिरस्मरणीय तुल्याउन प्रेरणादायी भूमिका निर्वाह गर्न सक्तछ । लुम्बिनीलाई विश्व शान्तिको मुहानको रूपमा अविस्मरणीय बनाउन प्रत्येक वर्ष लुम्बिनी दिवसका रूपमा बुद्धजयन्ती मनाउने अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनको निर्णयलाई अधिक बढाउदै लुम्बिनीलाई आध्यात्मिक पर्यटनस्थलका रूपमा विकसित गर्न त्यहाँ आसपासमा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण प्रक्रियालाई जति सकिन्छ छिटो अगाडि बढाउनुपर्ने आवश्यकता छ । बुद्धले उनन्तीस वर्ष बिताउनुभएको राजा सुदोदनको दरबार रहेको प्राचीन कपिलवस्तु आजको तिलौराकोट नै हो भन्ने पुरातात्त्विक उत्खननपछि पुरातत्त्वविद्धस्वाट हालै भएको निर्णय खुशीको कुरो हो । निकट भविष्यमा यसैलाई आधार मानी युनेस्कोले प्राचीन कपिलवस्तु-तिलौराकोटलाई विश्व सम्पदा सूचीमा राख्ने कुरामा अब कुनै शङ्का छैन । तर तिलौराकोटको उत्खनन् र त्यहाँ पाइएका प्राचीन पुरातात्त्विक अवशेषहरूको सुरक्षा संरक्षणमा हामीले थप प्रयास चालनुपर्ने कुरा पनि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ । त्यसैगरी लुम्बिनी विकास कोषकै संरक्षण सम्बद्धन कार्यक्षेत्रभित्र परेको बुद्ध अस्थिधातु भण्डार भएको रामग्राम नवलपरासी र मायादेवीको माइती देवदहलाई पनि संरक्षण सम्बद्धन गरी विश्वसम्पदा सूचीमा राख्ने समुचित वातावरण तयार गर्दै जानुपर्ने भए पनि यसतर्फ रामो ध्यान पुग्न सकेको छैन । नेपालका ऐतिहासिक एवं यसखाले प्राचीन सम्पदाको संरक्षण सम्बद्धनबाट पर्यटन प्रवर्द्धनलाई समेत विशेष योगदान पुगदछ । वैशाख पूर्णिमाको यस महान् पर्वको सन्देश आपसी मैत्री बढाई हिंसा र हत्याको वातावरणलाई पूर्णतः समाप्त पारी शान्तिपूर्ण विश्व वातावरण कायम गर्न नै हो । शान्ति, मैत्री र विश्वबन्धुत्वको भावनाले नै सम्पूर्ण मानव जातिको कल्याण हुन्छ ।

आनन्दकुटी विहारमा २५४५ औं बुद्धजयन्ती

वैशाख २४, काठमाडौं-

स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा २५४५ औं बुद्धजयन्तीको पावन अवसरमा शुभप्रभातदेखि बौद्ध श्रद्धालुहरूको भीड़ लागेको थियो । त्यस समयमा विहान करिब ८:०० बजे मन्त्री रामकृष्ण ताम्राकार, नेपालका लागि बौद्ध मित्राराष्ट्र श्रीलंकाका राजदूत जे.डी.न. पामेला तथा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका उपाध्यक्ष एवं बुद्धजयन्ती समारोह समिति काठमाडौंका सल्लाहकार भिक्षु सुदर्शन महास्थविरको समुपस्थितिमा भिक्षु पञ्चामूर्ति तथा संघरत्न शाक्यद्वय उपस्थित श्रद्धालुहरूको दर्शनार्थ श्रीलंकारामचैत्यको गर्भमा प्रवेश गरी त्यस गर्भमा पूजाआजा गरी चैत्य गर्भभित्र प्रतिस्थापित अस्थिधातु आफ्नो शिरमा विराजमान गराउदै भिक्षु पञ्चामूर्तिले चैत्य बाहिर ल्याउनु भयो र बौद्ध मित्राराष्ट्र श्रीलंकाका राजदूत जे.डी.न. पामेलालाई हस्तान्तरण गरी उनको शिरमा गौरवका साथ प्रतिस्थापित गराई बुद्ध मन्दिर तथा श्रीलंकारामचैत्य परिक्रमा गराई उपस्थित जनसमुदायको माझबाट सर्वसाधारण जनसमुदायको दर्शनको लागि उचित आसनमा अस्थिधातुलाई स्थापना गर्नुका साथे भिक्षु सुदर्शन महास्थविरद्वारा बुद्धपूजा सम्पन्न गर्नुभयो । साथे श्रीलंका राजदूत, मन्त्री रामकृष्ण ताम्राकार तथा मन्त्राणीले पनि फूलमाला चढाइ अस्थिधातुको दर्शन गर्नुभएको थियो तत्पश्चात् सर्वसाधारण जनताहरूको निमित्त खुल्ला गरिएको थियो । सो दिन हजारै नरनारीहरू श्रद्धालुहरूबाट अस्थिधातुको दर्शन गरिएको थियो ।

संघनायक भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरसमक्ष शील प्रार्थना गरी बुद्धपूजा कार्य पनि सम्पन्न गरिएको थियो । सो अवसरमा भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरले धर्मदेशना गर्नुहुँदै बुद्धपूर्णिमा अर्थात् बुद्धजयन्ती किन भनिएको र बौद्धहरूका लागि महत्त्व भएको भन्ने सम्बन्धमा सारगर्भित धर्मदेशना गर्नुका साथे उपस्थित श्रद्धालुहरू तथा सबै प्राणिहरूप्रति सुखि

एवं दीर्घायु तथा मंगलकामना गर्नुहुँदै भिक्षुसंघद्वारा परित्राण पाठ गर्नुभई मंगल कामना गर्नुभएको थियो । त्यस अवसरमा भिक्षु तथा अनगारिकाहरूलाई दानप्रदान गर्नुका साथे ओजन तथा खीर दान सम्पन्न भएको थियो र उपस्थित सर्वसाधारण हजारै जनसमूदायहरूलाई निःशुल्क खीर खुवाउने कार्य आनन्दकुटी विहारको पछाडीपटिको चौरमा सम्पन्न भएको थियो ।

मेट्रो एफ. एम. १०६.७ बाट वैशाखपूर्णिमाको दिन विहान देखि स्वयम्भू र आनन्दकुटी विहारबाट स्थलगत प्रत्यक्ष प्रसारण गर्नुका साथे सगरमाथा एफ. एम. १०२.४ MHz बाट बुद्धधर्म सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम, सामाहिक बुद्ध बन्दना सम्बन्धी रिपोर्टिङ्का साथे वैशाख पूर्णिमाका दिन प्रत्यक्ष अन्तरकृया कार्यक्रम स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारबाट स्थलगत फोन अन लाइन रिपोर्ट गरियो ।

K.A.T.H. 97.9 MHzमा वैशाख १८ गतेदेखि २४ गते वैशाख पूर्णिमाको दिनसम्म प्रत्येक विहानी धार्मिक कार्यक्रम शुभ प्रभात कार्यक्रम अन्तर्गत बौद्ध प्रवचन, वार्ता, प्रत्यक्ष धार्मिक अन्तराक्रिया प्रस्तुत गरियो जसमा भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, भिक्षु कोण्डन्य, भिक्षु सुशील र भिक्षु निग्रोध आदिले प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । साथे कान्तिपुर एफ. एम. ९६.१ MHz बाट धार्मिक कार्यक्रम शुभ प्रभातमा बुद्धधर्म सम्बन्धी धार्मिक प्रवचन र अन्य कार्यक्रमहरू पनि प्रस्तुत गरियो ।

त्यसै २५४५ औं बुद्धजयन्तीको समाहिक धर्मदेशना कार्यक्रमका संयोजकको रूपमा भिक्षु कोण्डन्य, संघाराम रहनुभएको थियो । साथे २५४५ औं बुद्धजयन्ती समारोह समितिको तर्फबाट बुद्धधर्म सम्बन्धी सामाहिक कार्यक्रम रेडियो नेपाल, नेपाल टेलिभिजन, एफ.एम.का कार्यक्रमको बोस्योर पनि प्रकाशित गरिएको थियो ।

आनन्दभूमि

साथै आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूमा ज्ञानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको समुपस्थितिमा संघनायक भिक्षु अनिस्तु भगवान् महास्थविरको सभापतित्वमा बौद्ध बामसभा भएको थियो ।

प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले लुम्बिनीमा नेपालीहरूको भावनासमेत प्रतिनिधित्व हुने गरी आजदेखि प्रारम्भ गरिएको मायादेवीको मन्दिर पुनर्स्थापन कार्यलाई नेपालले जसरी पनि पूरा गर्नेछ, त्यसमा कुनै द्विविधा छैन भन्नुभएको छ ।

उहाले उक्त कुरा २५४५ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आनन्दकुटी विहारमा आयोजित बौद्ध सार्वजनिकसभालाई सम्बोधन गर्दा बताउनुभएको हो ।

प्रधानमन्त्री कोइरालाले बुद्धजयन्तीको दिनलाई विश्वशान्ति दिवसको रूपमा विश्वभर मनाउन संयुक्त राष्ट्रसंघसमक्ष नेपालले प्रस्ताव पेश गर्ने पनि बताउनुभयो ।

लुम्बिनी विश्वविद्यालय स्थापना एक बृहद दोजना भएकोले यसमा मित्राराष्ट्रहरूको पनि सहयोग जावश्यकपर्ने बताउदै उहाले हामी आफैले गर्नसक्ने काठमाडौंको कोटेश्वर तीनकुनेमा उच्चान बनाई त्यहाँ भगवान् बुद्धको विशाल मूर्ति स्थापना गर्ने काम पहिले पूरा गर्न आफूले चाहेको उल्लेख गर्नुभयो ।

भौतिकवादतर्फको लक्ष्यहीन दौडले—समस्त जनवीय मूल्य एवं मान्यतामा नै हास आई हामीबीच सदियौदेखि रहै आएको पारस्परिक सौहार्दता, प्रेम एवं विश्वासमा कमी आउन थालेको स्पष्ट अनुभव गर्न सकिन्दू, यसले हामीलाई कहिलै पनि उभो लाग्न नसक्ने गरी त्रास एवं धृणाको भूमरीमा धकेल्ने खतरा उत्पन्न हुनसक्ने सम्भावना प्रबलरूपमा देखापरेको छ । यस स्थितिवाट मुक्तिका लागि भगवान् गौतम बुद्धले प्रतिपादन गर्नुभएको 'बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय' को सिद्धान्तलाई हामी सबैले मन, वचन एवं कर्मले पालन गरी क्षणभंगुर यस मानव जीवनलाई सार्थकता प्रदान गर्नु अपरिहार्य भइसकेको छ ।

अन्त्यहीन हत्या, हिंसा, धृणा एवं अविश्वासलाई आपसी समझदारी, एकता तथा सहचर्यले प्रतिस्थापित गर्नसक्नुमा नै बुद्धत्वको सार निहित छ, भगवान् गौतम बुद्धको जन्मभूमि यस देशका नागरिकहरूमा युगौदेखि रहेको शान्तिप्रतिको प्रतिबद्धतामा कुनै कमी आएको छैन, यदाकदा अस्वाभाविकरूपमा यसबाट विचलित हुने प्रवृत्ति देखिएता पनि अन्त्यमा स्वभावले नै शान्तिप्रिय नेपालीहरू परिवर्तनशील समाजमा सधैँ अपरिवर्तित रहै आएका एकता, भ्रातृत्व, बया, क्षमा र ममताजस्ता बुद्धका शाश्वत उपदेशहरूलाई नै गौरवका साथ आफनो आदर्शको रूपमा अङ्गीकार गर्नुन् । भगवान् गौतम बुद्धको जन्मस्थलको नागरिक भएको नाताले विश्वमा भगवान् बुद्धको सर्वकालीन महान् दर्शनहरूको प्रचार-प्रसार गरी कार्यक्षेत्रमा रूपान्तरण गर्ने गुरुतर अभिभारा हामी सबैले बहन गर्नु आवश्यक छ, यस क्षेत्रमा सहयोग गर्न श्री ५ को सरकार सधैँ तत्पर रहेको छ ।

नेपालका लागि श्रीलङ्काका राजदूत पामेल जयशेखरादिनले श्रीलङ्काका बौद्ध धर्मावलम्बीहरू आनन्दकुटी विहार बीच धेरै लामो सम्बन्ध रहिआएको चर्चा गर्दै बुद्धजयन्तीलाई विश्वशान्ति दिवसको रूपमा मनाउने संयुक्त राष्ट्रसंघको निर्णयलाई श्रीलङ्का सराहना गर्दछ भन्नुभयो ।

भिक्षु सदर्शन महास्थविरले नेपालमा हालसम्म प्राप्त प्राचीन प्रमाणहरूको आधारमा लुम्बिनी नै सबैभन्दा प्राचीन स्थानवाचक नाम भएको बताउनुका साथै लामो समयदेखि अवरुद्ध सरकार र माओवादीबीच वार्ताको प्रयास भए पनि अधि बढ्न नसकिरहेको बेला दुबै पक्षबीच वार्ताको मध्यस्थिता गर्न नेपालका बौद्ध मार्गीहरू अग्रसर भएको कुरा विश्वशान्तिका अग्रदूत भगवान् गौतम बुद्धको २५४५ औं बुद्धजयन्तीको आनन्दकुटी विहारमा आयोजित सो सभामा बुद्धको देशमा अशान्ति चर्किरहेको छ, यसले नेपाललाई नरामो असर पार्दै, यो समस्या समाधानार्थ पहल गर्नु धार्मिक मानिसको पनि कर्तव्य र

आवश्यकता हो । यसको लागि सरकारले चाहेमा समस्त धर्मविलम्बीहरूलाई एकैथलोमा कुरा पनि उहाले बताउनुभयो ।

सरकारले सहयोग गरेको खण्डमा कुनै पनि धार्मिकस्थलमा गएर वार्ताको मध्यस्थिता गर्न सकिने कुरा पनि बौद्ध मार्गीहरू बताउँछन् । जो मेरे पनि नेपाली नै मेरेका हुन्, बुद्धको मूलमन्त्र नै अहिंसा भएकाले बुद्धभूमिमा रहेका शान्त नागरिक सचेत हुनुपर्छ र धार्मिक रूपमा वार्ता गर्न विचार पुऱ्याए धेरै रामो हुने विचार व्यक्त गर्नुभयो । साथै शान्ति दुबै पक्षले चाहेका छन् तर कसरी शान्ति ल्याउने भन्ने कुरामा दुबै पक्ष अल्मलिइरहेका छन् धार्मिक वातावरण सृजना गरेर शान्ति खोज्न पाए बुद्ध र बुद्धभूमिको प्रतिष्ठा जोगिने थियो ।

यसैमरी विश्व बौद्ध आतृत्वसंघका उपाध्यक्ष एवम् धर्मोदय सभाका अध्यक्ष लोकदर्शन वज्राचार्यले पनि भिक्षु सुदर्शन महास्थविरको कुरामा सहमति व्यक्त गर्नुभयो ।

भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरने शान्तिप्रेमी विश्व समुदायलाई क्षुब्ध बनाएको बताउदै मैत्री, करुणा, सहिष्णुता र क्षमाशीलता जस्ता भगवान् बुद्धका उपदेशहरूमा निहित भावनाले हामी तालिवानहरूको पनि कल्याण होस् भन्ने कामना गर्दछौं भन्नुभयो ।

दुइदिने ध्यान शिविर सम्पन्न

वैशाख २०, काठमाडौं-

नेपाल विपश्यना केन्द्र, धर्मशृङ्खला परियति शिक्षालयबाट २३ जना छात्रछात्राहरूको बुद्धानिलकण्ठ ध्यान शिविरमा बुद्धजयन्तीको शुभ सहभागिता रहेको थियो । उपलक्ष्यमा ९-१६ का किशोर किशोरीहरूको निम्न दुइदिने ध्यान शिविर सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त ८:०० बजेको जलपानपश्चात् शुरू भएको शिविरमा जम्मा ३२५ जनाको सहभागिता थियो । उक्त ध्यानशिविरमा ध्यान गर्ने प्रथम चरणको ध्यान कार्यक्रममा आनन्दकुटी विहारमा सञ्चालित अमृत बौद्ध आनापान ध्यानको प्रशिक्षण गरिएको थियो । उक्त

२५४५ औं बुद्धजयन्ती समारोह समितिका महासचिव गौतम शाक्यले विश्व आतृत्व, पारस्परिक सद्भाव, आपसी सहयोग, सेवा र सहिष्णुताको माध्यमबाट पहल गर्न सकिने कुरा पनि उहाले सम्बद्धनमा योगदान गर्नु नै धर्मको मूलभूत उद्देश्य हो भन्नुभयो ।

संघनायक भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरको सभापतित्वमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री पिरिजाप्रसाद कोइरालाले आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा आयोजित स्वास्थ्य शिविरमा योगदान गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरू र बुद्धजयन्ती समारोहलाई सहयोग पुऱ्याउनेहरूलाई सम्मानपत्र प्रदान गर्नुभयो ।

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा हजारौं श्रद्धालुहरूले आनन्दकुटी विहारमा रहेको बुद्धको अस्थिधातुको दर्शन गर्नुका साथै स्वयम्भू चैत्यमा पूजा-अर्चना गरे ।

यसैबीच २५४५ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा भगवान् बुद्धको पवित्र अस्थिधातु दुई घोडे बरगीमा राखी निकालिएको शोभायात्राले काठमाडौं नगरको विभिन्न स्थानको परिक्रमा गय्यो ।

विविध सांस्कृतिक बाजागाजाका साथ निस्केको सो शोभायात्रामा सङ्घसंस्था, भिक्षु अनगारिका, उपासक, उपासिका र श्रद्धालुहरूको सहभागिता थियो ।

सो अस्थिधातुलाई नगरपारिकमापद्धि आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूस्थित श्रीलंकाराम चैत्यमा पुनर्स्थापना गरियो ।

कार्यक्रममा शुद्ध सत्यनारायण गोयन्काद्वारा प्रशिक्षण दिनकर्त्तव्यों थियो । उक्त कार्यक्रममा समय समयमा खोजने र खाजा खाने समय राखिएको थियो भने समय समयमा जाराम लिने र खेलकुदको कार्यक्रम राखिएको थियो ताई बीचमा सृजनात्मक क्रियाकलाप राखिएको थियो । जसमा चित्रकला र क्षिप्राई कार्य सिकाइएको थियो ।

विश्वमा शान्तिका अग्रदूत भगवान् गौतम बुद्धलाई विश्वका सबैभन्दा ठूला बैज्ञानिक रूपमा मानिन्द्र । वहाले नै यस आनापान नाशक ध्यानको पता लगाउनुभएको थियो । यसलाई अति प्राचीन विद्याको रूपमा अनन्तकार देखि अभ्यास गरिदै आएको छ । यस आनापान ध्यानको अर्थ- स्वास प्रतिको जागरूकता हो । यस आनापान भन्ने आन+अपान भन्ने दुई शब्द मिलेर बनेको छ जसमा आनाको अर्थ हुन्छ शुद्ध स्वास लिनु र अपानको अर्थ शुद्ध स्वास फाल्नु । वहारी शुद्ध स्वास लिएको र फ्याकेको कुरा रामोसंग पनि केही शुद्ध हामीले आफ्नो भविष्यलाई सम्झेर बस्दा बाद राखी आफ्नो मनलाई अन्तितर विचलन हुन नदिइ यहाँ शुद्ध हामीले हामो मनलाई भूत वा भविष्यमा पठाउँनै भने स्वास भन्नाले कुनै पनि देवदेवता वा व्यक्तिको नाम हामी विचलित हुन जान्दै र हामो मनलाई श्वासमा रखोडिक्कन आफ्नो स्वाभाविक स्वासलाई लिनु र एकाग्र गरेर राख्न सक्दैनौ र हामो ध्यानमा बाधा पुग्न चलनुलाई बुझिन्दै । यसरी हामीले आनापान ध्यान जान्दै साथै एकाग्रता भङ्ग हुनजान्दै ।

गर्दा शुद्ध स्वास नै किन लिने भन्दाखेरि हामीले स्वास फेर्दा स्वाभाविक वा शुद्ध स्वास लिएनौ अथवा कुनै नाम जोडेर कुनै देवी देवताको नाम जोडेर स्वास फेर्दै भने त्यो कुनै व्यक्तिलाई मन पर्न सक्छ वा त्यो कुनै धर्म प्रवर्तकको नाम रहेछ भने त्यो अर्को धर्मको व्यक्तिलाई मन नपर्न सक्छ । तर यो ध्यान कुनै व्यक्ति वा धर्मसंग सम्बन्धित ध्यान नभएर समग्रमा सम्पूर्ण मानिसको नै ध्यान एकाग्र गर्न गरिने अभ्यास हो । त्यसकारण हामी यसरी ध्यान दिंदा शुद्ध स्वास वा स्वाभाविक स्वास लिने गर्दै ।

यसरी हामीले ध्यान गर्दा हामो मनलाई स्वास आएको र गएको कुरामा मन एकाग्र हुन्छ । हामीले हामो मनलाई वर्तमानमा मन लगाउँदै । तर हामीले मनलाई भविष्य वा भूतमा पठाउदैनौ । किनभने हामीले भूतको बारेमा सोचेर सम्झेर दुःखी वा खुशी भएर पनि अहिले केही हुदैन साथै आफ्नो भविष्यलाई सम्झेर बस्दा पनि केही हुदैन त्यसैले हामी आफ्नो मनलाई वर्तमानमा केन्द्रित गरेर राख्ने प्रयास गर्दै । यदि ध्यान यर्नुलाई नै आनापान ध्यान भनिन्दै । यहाँ शुद्ध हामीले हामो मनलाई भूत वा भविष्यमा पठायै भने स्वास भन्नाले कुनै पनि देवदेवता वा व्यक्तिको नाम हामी विचलित हुन जान्दै र हामो मनलाई श्वासमा रखोडिक्कन आफ्नो स्वाभाविक स्वासलाई लिनु र एकाग्र गरेर राख्न सक्दैनौ र हामो ध्यानमा बाधा पुग्न चलनुलाई बुझिन्दै । यसरी हामीले आनापान ध्यान जान्दै साथै एकाग्रता भङ्ग हुनजान्दै ।

२५४५ औं बुद्धजयन्तीका उपलक्ष्यमा केही प्रकाशनहरू

बुद्धजयन्ती अर्थात् बुद्धसम्बत्को प्रथम दिन लुम्बिनी ग्राममा हालसम्मै पनि चैत्रपूर्णिमा विश्वमानव समुदायको निमित महान् दिनकै रूपमा धूमधामसाथ मनाउदै आएको विद्यमान रहेको अवस्थामा भारतमा अध्ययनार्थ गैरालुनुभएका नेपालपुत्र जगत्मान वैद्य, धर्मादित्य धर्माचार्यको सद्प्रयासमा नेपालमा विशेषतः काठमाडौं उपत्यकामा बुद्धजयन्ती मनाउने सिलसिला जारी हुन थाल्यो भने थेरवादी परम्परा पनि विस्तारै उन्नति हुदै प्रतिष्ठापित हुन थाल्यो ।

यसैको फलस्वरूप आज हामीले बुद्धजयन्ती भव्यताका साथ मनाउन पाइराखेकाढौं । जसमा नेपालका प्रधानमन्त्री, सबैधानिक अंगका सदस्यहरू, मन्त्रीगण लगायत तमाम जनताले बुद्धको स्मरण गर्ने

क्रममै भएपनि वर्षको एकचोटी भव्यताका साथ समारोह सम्पन्न गर्ने सिकाइदिनुहुने महान् व्यक्तित्व बुद्धजयन्ती मनाउदै आइराखेका छन् । यो त भयो दिवंगत धर्मादित्य धर्मचार्यको शतवार्षिक समारोह प्रधानमन्त्री देखि जनतासम्मको कुरो । विगत वर्षहरूमा सम्पन्न गरेको थियो र सोहीबेला धर्मादित्य तात्कालिन श्री ५ महाराजाधिराज सरकार विभूवन धर्मचार्यको शतवार्षिक स्मारिका पनि प्रकाशित (हालका राष्ट्रपिता) देखिन् लिएर वर्तमान राष्ट्रनायक श्री गरिएको थियो २५४५ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा । ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकार सम्मन् पनि सोही दिन आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भूमा आयोजित बौद्ध सर्वजनिक सभामा उपस्थित होइबक्सी अस्थिधातु समेतको पूजा अर्चना सभक्तिपूर्वक गरिबक्सने क्रम प्रत्येक तीनवर्षमा एकपटक जारि रहेको कुरा सर्वविदितै रहेको छ भने मौसूफबाट प्रत्येक वर्ष उक्त दिन देशवासीका नाममा सन्देश बक्सहुन्थ्यो । यस्तै सिलसिलामा यो वर्ष श्री ५ महाराजाधिराज सरकार आनन्दकुटी विहार सवारी होइबक्सने वर्ष थियो ।

तर यो वर्ष ललितपुरमा बुद्धजयन्ती प्रत्येक विहारबाट पालैपालो गर्दै आएकोमा पचासौ वर्ष परेको थियो, अर्थात् त्यहाँको बुद्धजयन्तीको स्वर्णजयन्तीको वर्ष थियो । त्यसैकारण त्यहाँका आयोजक तथा तमाम ललितपुरवासी जनता तथा भनौं बौद्धजगत्प्रति असीम निगाह बक्सनुभई बुद्धजयन्ती २५४५ औंको एकदिन अगाडि आयोजित समारोह ल.पु.नागबहालमा सवारी होइबक्स्यो र त्यहाँको सभामा उपस्थित हुनुभई समारोहको सोभा बढाइबक्सनुभएको कारण- मौसूफ सरकार आनन्दकुटी विहारमा सवारी होइबक्सनुभएन तापनि आगामी वर्षमा मौसूफको सवारी निश्चित रहेकै छन् । त्यसैकारण यसपटकको बौद्ध सर्वजनिक सभा प्रधानमन्त्रीज्यूको समुपस्थितिमा सञ्चालन भयो । यस वर्षको सम्झनास्वरूप २५४५ औं बुद्धजयन्ती समारोह समिति, आनन्दकुटी विहार एवं सिटी कार्यालय श्रीघः, नःघलबाट मौसूफबाट २५४२ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा बुद्धको अस्थिधातुप्रति सम्मान दर्शाउनु भई फुलमालाले पूजा गर्नुभएको फोटो आवरणमा छापी २५४५ औं स्मारिक प्रकाशित गरिएको छ भने यसैको एकदिन अगाडि ललितपुरबाट प्रकाशित गरिएको स्वर्णस्मारिका प्राप्त हुन आएको छ । सोही दिन विहान ल. पु. उ. न. पालिकाको बैठक कक्षमा बुद्धजयन्ती

यस हिसाबले आज हाम्रो 'आनन्दभूमि' बौद्ध मासिक पत्रिकाको कार्यालय आनन्दकुटी विहार सामू केही पुस्तक, पत्रिका, स्मारिकाहरू सुन्दर र आकर्षक गेटअपमा रहनआएको छ जनु यहाँ प्रस्तुत गरेको छ -

१. धर्मादित्य धर्मचार्य लुमिति पौ-११२१, प्रकाशक मांभाय् पुचः धर्मादित्य धर्मचार्य १०० द बुद्धि समिति, पृ.८०+८, मुद्रा-राजमति प्रि.प्रेस, सम्पादक-धर्मरत्न शाक्य ।

२. स्वर्ण स्मारिका स्वांयापुन्हि, स्वर्ण जयन्ती यल (२००९-२०५८) प्रका. २५४५ औं बु.ज.मूल समारोह समिति, हिरण्यवर्ण महाविहार, तारेमाम् संघ, नागबहाल, यल २०५८ र पृ.१५०+१४ फोटो रंगीन ३, स्वे-स्या-५, संयोजक-सम्पादक-पुष्पराज शाक्य, मुद्रण-बागमती छापाखाना ।

३. २५४५ औं बुद्धजयन्ती स्मारिका; प्रका. बुद्धजयन्ती समारोह समिति, आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू, न.का. श्रीघः नःघल । पृ.९६+१६; संयोजक+सम्पादक - अष्टमुनि गुभाजु, मुद्रण: शाक्य अफसेट प्रेस,

४. आनन्दभूमि- बौद्ध मासिक पत्रिका, प्रका. आनन्दकुटी विहार गुठी, आ. कुटी. पृ.५६, वर्ष-२९ अंक-१. वैशाखपूर्णिमा विशेषांक, सम्पादक: भिक्षु पञ्चामूर्ति

५. धर्मकीर्ति: वैशाखपूर्णिमा विशेषांक, बु.सं.२५४५, प्रका. भिक्षुणी धम्मवती, पृ.५६; सम्पा. भिक्षु अश्वघोष महास्थाविर, मुद्रण- न्यू. नेपाल प्रेस. (वर्ष-१०, अंक-१)

६. संघाराम- वर्ष ४ अंक ३, बु.सं.२५४५ स्वांयापुन्हि विशेषांक, बौद्ध वार्षिक पत्रिका, प्रका. संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र, ढल्को, सम्पादक-भिक्षु कोलित; मुद्रण-अन्नपुर्ण अफसेट प्रिन्टर्स । पृ.७२

श्री ५ महाराजाधिराज सरकारका बरद गरिएको थियो । मूल समारोह समितिका सचिव श्री बाहुलीबाट बुद्धधर्ममा उल्लेखनीय योगदान दिनहुने विकासरत्न धार्खाःले धन्यवाद ज्ञापन गरिएको थियो ।
महानुभावहरू एवं संघसंस्थाहरूलाई कदरपत्र वितरण गरीबक्सनुभयो । कदरपत्र प्राप्त गर्नुहुने महानुभावहरू-
श्री हर्षरत्न धार्खाः,^१ **श्री धर्मवहादुर धार्खाः**, **श्री सत्यमोहन जोशी**, **श्री हेमराज शाक्य**, **श्री धर्मरत्न शाक्य-त्रिशुली**, **श्री लोकबहादुर शाक्य**, **श्री प्रा. आशाराम शाक्य**, **श्री दुण्डबहादुर वज्राचार्य**, **श्री हेराकाजी वज्राचार्य**, **श्री मीनबहादुर शाक्य**, **श्री हेराकाजी सुइकाः**, **श्री नियमरत्न शाक्य**, **श्री प्रा. वज्रराज शाक्य**, अनागारिका चैत्यमाया शाक्य, बौद्ध विहार सुधार समिति, हिरण्यवर्ण महाविहार सुधार समिति, दीपयात्रा व्यवस्थापन समिति, बुद्धजयन्ती टृष्ण कमिति, युवक बौद्धमण्डल नेपाल, यशोधरा बौद्ध माध्यमिक विद्यालय, विश्वशान्ति पुस्तकालय ।

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारका जुनाफमा मूल समारोह समितिका तर्फबाट समितिका उपाध्यक्ष द्रव्यरत्न शाक्ले उपहार चढाउनुभयो । माननीय पर्यटन तथा नागरिक उद्घयन मन्त्री **श्री ओमकारप्रसाद** श्रेष्ठले मन्तव्य प्रस्तुत

२५४५ औं बुद्धजयन्तीको सप्ताहिक कार्यक्रम

२५४५ औं बुद्धजयन्ती मूल समारोह समिति 'स्वर्ण जयन्ती, यल' हिरण्य वर्ण महाविहार, तारेमाम संघ, नागबहालले सप्ताहव्यापि विविध कार्यक्रम बनाई बुद्धजयन्ती भव्यताका साथ मनाइएको थियो ।

योगाभ्यास- श्री ईश्वरलाल श्रेष्ठ र श्री दिलीप जोशीबाट प्रशिक्षण दिई इच्छुक महिला तथा पुरुषहरूलाई अभ्यास गराइएको थियो ।

स्वास्थ्य सेवा- ३२ जना डाक्टरहरूबाट विविध रोगका विरामीहरूलाई स्वास्थ्य जाँचका साथै निशुल्क औषधि वितरण गरिएको थियो । संयोजक श्री दिलीप जोशीले उक्त व्यवस्था मिलाई स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरियो भने ८० जनाले रक्तदान गर्नुका साथै मरणोपरान्त नेत्रदान गर्नेहरूमा २२५ जना रहेका छन् ।

गरिएको थियो । मूल समारोह समितिका सचिव श्री बाहुलीबाट बुद्धधर्ममा उल्लेखनीय योगदान दिनहुने विकासरत्न धार्खाःले धन्यवाद ज्ञापन गरिएको थियो ।

अन्तमा बौद्ध पद्धतिअनुसार भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरले पुण्यानुमोदन गरिएको थियो । मौसूफ सरकारहरूबाट चैत्यमा अवस्थित भगवान् बुद्धको अस्थिधातु सश्रद्धाका साथ दर्शन गरिबक्स्यो ।

सुश्री सविता धार्खाःले सञ्चालन गरिएको उक्त वृहत सभामा हजारौं संख्यामा श्रद्धालुजनहरूको सहभागिता थियो ।

मौसूफ सरकारहरूबाट हिरण्यवर्ण महाविहार दर्शन गर्ने फिर्ति पैदल सवारी हुंदा बाटैमा मूर्तिकला, बाल चित्रकला प्रदर्शनी अवलोकन गरिबक्सएको थियो । हिरण्यवर्ण महाविहारमा मौसूफ सरकारहरूको स्वागत अभिवादन गरिएको थियो । मौसूफ सरकारहरूले शाक्यमुनि बुद्धको प्रतिमामा सश्रद्धापूर्वक दर्शन गरिबक्सनुका साथै स्वयम्भू चैत्य, लोकेश्वर आदिको पनि पूजा गरिबक्स्यो । मौसूफ सरकारहरूले हिरण्यवर्ण महाविहारको दिलचस्पीपूर्ण जानकारी लिइबक्स्यो ।

४०

ज्ञानमाला भजन- सप्ताहिक रूपमा विहान र दिउसो विविध ज्ञानमाला भजन संघबाट भजन गरिएको थियो । संयोजक हेराकाजी शाक्यबाट व्यवस्था मिलाइएको थियो । बुद्ध राशी व्यासेट पनि विमोचन गरिएको थियो ।

धर्मदेशना/ प्रवचन - भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु छुकिनिमा रिम्पोछे, सयाडो भिक्षु उ. सुजनपिय श्री हेराकाजी शाक्य, अनागारिका धर्मवतिबाट धर्मोपदेश गरिएको थियो । प्रवचन संयोजक सुश्री अमिता धार्खाः रहनु भएकी थिइन् ।

गोष्ठी कार्यक्रम- गोष्ठीका संयोजक श्री धर्मरत्न शाक्यको व्यवस्थापनमा बौद्ध धर्ममा नेवा: संस्कृति व रीतिथिति, बौद्ध समाजमा युवाहरूको भूमिका व नेपालको बुद्धधर्म र संस्कृति उत्थानमा

नक्षत्रात्मको भूमिका विषयक कार्यपत्र प्रस्तुत गरिएको वज्राचार्यको प्रमुख अतिथित्वमा भएको समापन थियो ।

लगी निधान

बुद्धजीवनी र बाल चित्रकला प्रदर्शनी- नेटिक संयोजक यज्ञरत्न शाक्यबाट स्कूलमा जन्मनन्तर विद्यार्थीहरू र नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाका विद्यार्थीहरू गरी दृढ जना विद्यार्थीहरू बीच बुद्धजीवनीमा आधारित चित्रकलाको प्रतियोगिता चराइयो । जुन श्री ५ सरकारहरूबाट नजर गरी बज्जे को थियो । बुद्धजीवनीमा आधारित मूर्तिकला प्रदर्शनी स्वयम्भू विकास मण्डलको सहयोगबाट सम्पन्न भएको थियो ।

अस्तिधातु प्रदर्शन- भगवान बुद्धको अस्तिधातु शोभायात्रासहित अक्षयेश्वर महाविहारबाट त्याई श्री ५ महाराजाधिराज सरकार तथा श्री ५ बडामहारानी सरकारलाई दर्शन गराई स्वांयापुनिको दिनमा श्रद्धालुहरूलाई दर्शन गराई शोभायात्रासहित अक्षयेश्वर महाविहारमा लगिएको थियो ।

प्रवज्या कार्यक्रम- यल स्वर्ण जयन्तीको दर्शनब्यमा ५० जना श्रद्धालुहरू शामणेर प्रवर्जित बौद्ध विद्युतनुसार गराई अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र स्कूलमा ध्यान भावनाको कार्यक्रममा १० दिनसम्म सम्पन्नित गरी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको उक्त कार्यक्रमको समापन भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, अन्तर्राष्ट्रिय सयाङो उ. सुजनपियको विशेष उपस्थितिमा समारोह संघ नागबहालले गरेको थियो । सो दिन उक्तविद्यमा हुनेहरूलाई भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरले पूर्व अशिक्षण प्रदान गर्नुभएको थियो भने उ. सुजनपिय सयाङोले ध्यान निर्देशन गर्नुभएको थियो ।

वैशाख पूर्णिमा-२५४४ औ बुद्धजयन्ती समारोह स्वर्ण जयन्ती यलको आयोजनामा भएको स्वावरुन्ध विहान प्रभातफेरिबाट शुरू भई दिउसो १२ बजे देखि पाटनका साथै सबै ठाउँहरूबाट सम्मिलित सांस्कृतिक बाजागाजासहितका ज्ञानमाला भजन संघ एवं संघसंस्थाहरू धार्मिक जुलुससहित बृद्ध प्रतिमा नगर चरित्रमा गरी समारोह स्थल नागबहालमा समापन समारोह गरिएको थियो । नगर प्रमुख श्री बुद्धिराज

समारोह तारेमाम संघका अध्यक्ष श्री तीर्थराज शाक्यको सभापतित्वमा सञ्चालन भएको थियो । यस कार्यक्रम भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरबाट शील प्रदान गरी शुभारम्भ भएको थियो भने स्वागत मन्त्रव्य मूल समारोह समितिका अध्यक्ष श्री ज्ञानबहादुर शाक्यले प्रस्तुत गरिएको थियो । मन्त्रव्य व्यक्त गर्नेहरूमा श्री प्रा. आशाराम शाक्य, श्री पवित्रबहादुर वज्राचार्य थियो भने भिक्षु भद्रियबाट धर्मदेशना सम्पन्न भएको थियो । मूल समारोह समितिका सचिव श्री विकासरत्न धार्मिकबाट सचिवको प्रतिवेदन पेश र कोषाध्यक्ष श्री तुलारत्न शाक्यले प्रतिवेदन पेश गरिएको थियो । उक्त सभामा बुद्धजयन्ती समारोह आयोजना गरिएको का विहार, टोल, संघसंस्था एवं सांस्कृतिक जुलुसमा सहभागी हुने भजन मण्डल, विहार, धिसेखलःलाई प्रमुख अतिथिबाट कदरपत्र र धन्यवादपत्र प्रदान गरिएको थियो भने मूल समारोह समितिका उपाध्यक्ष श्री द्रव्यरत्न शाक्यले धन्यवाद गरिएको । उक्त समारोहमा हिरण्यवर्ण महाविहार सुधार समितिले रु. १,००,०००-मात्र बुद्धजयन्ती समारोह सुचारू रूपले सञ्चालन गर्न अक्षयकोषको व्यवस्था गरेको थियो भने विभिन्न श्रद्धालुजनहरूले बुद्धजयन्ती दृष्ट कमितिमा चन्त्र प्रदान गरिएको थियो । समारोहको अन्तमा पुण्यानुमोदनद्वारा समारोह समाप्त गरिएको थियो ।

४ बोधिसत्त्व (=भविष्यमा बुद्ध हुने व्यक्ति) ले तीन जन्महरूमा जन्मनासाथ बोल्नुभएका थिए - १. महोसध हुँदा, २. विश्वन्तर हुँदा र ३. सिद्धार्थ हुँदा ।

५ कलिंगको युद्ध जिते देखिन् (ई.पू. २५७) अशोकलाई यद्देखि घुणा लागेको थियो । शस्त्र युद्ध माथि धर्म युद्धको विजय भएको यो दिन थियो - विजया दशमि ।

७. चार्समति भ्वाइस- प्रका. चार्समति बुद्धिष्ठ मिशन १०. विश्वशान्ति- वर्ष ११ अंक ११, वैशाखपुन्हि पृ४०, सम्पा. भिक्षु कोण्डन्य; मुद्रणः- न्यू नेपाल प्रेस २५४५, प्रका. विश्वशान्ति पुस्तकालय, न्याखाचोक यल, सम्पा- पूर्णराज शाक्य, पृ.८४+२०, मुद्रण- राजमति प्रेस.

८. धर्मचक्रः- प्रका. बौद्ध महिला संघ, ज्योति भवन, कान्तिपथ, नेपाल, पृ.८१+२, सम्पा. केशरी बजाचार्य, मुद्रण-न्यू नेपाल प्रेस

९. अप्सरा वाःपौ- (२५४५ ब.ज.) (स्वांयापुन्हि तंसापौ); प्रका. अप्सरा प्रकाशन, पृ.२४, सचित्र किपा-१, सम्पा. उमेश श्रेष्ठ, मुद्रण- समाचार अफसेट प्रेस।

१०. विश्वशान्ति- वर्ष ११ अंक ११, वैशाखपुन्हि

२५४५, प्रका. विश्वशान्ति पुस्तकालय, न्याखाचोक यल, सम्पा- पूर्णराज शाक्य, पृ.८४+२०, मुद्रण-

राजमति प्रेस.

११. गुह्यसमाजतन्त्र-प्रका. लोटस रिसर्च सेन्टर, यल;

अनु. दिव्यवज्र बजाचार्य, संपा. हिराकाजी बजाचार्य;

(ब.सं. २५४५ औ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा प्रकाशित)।

स्वर्णजयन्ती यल

वैशाख २३, पाटन-

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम बायच वितरण २ मूल समारोह समितिका उपाध्यक्ष शाहदेव सरकारका वरद बाहुलीबाट श्री ५ चैत्यराज शाक्यले कार्यक्रम पुस्तिका एवं २५४५ औ बडामहारानी ऐश्वर्य राज्यलक्ष्मी देवी शाह सरकारको बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा प्रकाशित स्वर्ण स्मारिका समुपस्थितिमा २५४५ औ बुद्धजयन्ती समारोह वितरण गरिएको थियो।
‘स्वर्णजयन्ती यल’ को वृहत् बौद्ध सभाको समुद्घाटन गरिबक्स्यो।

हिरण्यवर्ण महाविहार तारेमाम संघ, नागवहालको आयोजनामा भएको वृहत् बौद्ध सभा स्वलमा मौसूफ सरकारहरूको पैदल सवारी नक्कहिलदेखि हुदा मौसूफ सरकारहरूको जुनाफमा २५४५ औ बुद्धजयन्ती मूल समारोह समितिका चत्वारिंगारीहरूबाट फूलको गुच्छा अर्पण गरी स्वागत गरियो। पूर्ण कलसले सजाएको सुकुण्डा बत्ती बाली कुल र लावा अर्पण गरी महिलाहरूका साथै विभिन्न सांस्कृतिक बाजागाजाका साथ समस्त बौद्धहरूबाट मौसूफ सरकारहरूमा बौद्ध परम्पराअनुसार स्वागत गरिएको थियो।

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष श्रद्धेय भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरका सन्मुख शील प्रार्थना गरी बौद्ध चारित्रअनुसार कार्यक्रम सुभारम्भ गरिएको थियो। श्री ५ महाराजाधिराज सरकार तथा श्री ५ बडामहारानी सरकारका जुनाफमा अतिथि उत्कर्ष समितिका संयोजक श्री तारणबहादुर शाक्यले

भजन तथा सांस्कृतिक समितिको तर्फबाट स्वागत गान प्रस्तुत गरिएको थियो भने मूल समारोह समितिका अध्यक्ष श्री ज्ञानबहादुर शाक्यले स्वागत मन्तव्य व्यक्त गरिएको थियो।

श्री ५ महाराजाधिराज सरकारका वरद बाहुलीबाट बुद्ध प्रतिमा सन्मुख पानसमा दीप प्रज्वलन, पुष्पगुच्छा अर्पण र बौद्ध झण्डोत्तोल्लन गरी बक्सी वृहत् बौद्ध सभाको समुद्घाटन गरिबक्स्यो। सोही समयमा शान्तिका प्रतिकको रूपमा ५० बटा परेवा र उत्साहको प्रतिकको रूपमा बेलन उडाएको थियो।

मूल समारोह समितिका सल्लाहकार एवं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका उपाध्यक्ष श्रद्धेय भिक्षु सुदर्शन महास्थविरबाट धर्मदेशना गरिएको थियो। मन्तव्यको क्रममा सल्लाहकार एवं बुद्धजयन्ती ट्रष्ट कमितिका अध्यक्ष प्रा. आशाराम शाक्य र बौद्ध विहार संघका अध्यक्ष एवं ल.पु. उपमहानगरपालिकाका प्रमुख श्री बुद्धिराज बजाचार्यहरूले मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो।

त्रिपुरा किंग नारायणीकी द्वारा किंगडी लक्ष्मी एवं बालबीम चतुर्थांशि द्वारा बुद्धजयन्ती अहिंसापूर्ण बनाउन अपिल

वैशाख २३, काठमाडौं - २५४५ औं बुद्धजयन्तीलाई भव्यताकासाथ शमन्ति, सद्भाव र सहिष्णुता पूर्णरूपले गराउन अखिल त्रिभगवान् बुद्धप्रति व्यापकरूपमा बलिपूजा र हिसा हुने भएकोले यस अन्तरामात्रामध्येत्र नै शब्द न पकट भारी झाँझारा देखित दिनमा उक्त कार्यबाई तमारी ब्रह्म कुनै दिनमा मूजा गरी पञ्चशीलहाइ शिरोधर्य गर्नारु गराउने सर्वत्र आहान धार्मिक सहिष्णुताको आधारमा बौद्ध र अरु धर्मबीच गर्ने निर्णय गर्न्यो ।

उक्त महासंघले भगवान् बुद्धदेवि प्रारम्भिक मूल नैतिक शिक्षा पञ्चशीलको पहिला शील "अहिंसा" लाई सहृदयदेखि अनुशरण गरी बुद्धजयन्तीका दिन कुनै शनि प्राणी हत्या नगरी दिनुहन सर्वसाधारणलाई अपिल गरेका थिए ।

बुद्धजयन्तीमा वातावरण सरसफाई च्याली

वैशाख २४, काठमाडौं -

२५४५ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा द एकस्लोर नेपाल गुप र सेन्टेनियल सेकेण्डरी स्कूल, बौद्धद्वारा संयुक्त रूपमा आयोजित स्थानीय क्षेत्रको सरसफाई एवम् प्लाइटकको झेलाबाट उत्पन्न प्रदूषणका बारेमा जनचेतनामूलक वातावरण सरक्षण सम्बन्धी दुइदिने कार्यक्रम उपरीक्त दिनमा सम्पन्न थएको छ ।

बढो वातावरण प्रदूषण, फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनको अभाव, त्यसमाधि पोलियनका झेलाको अधिक प्रयोग भएको देखिन्छ । फलस्वरूप वातावरण तथा जनस्वास्थ्यमा परिरहेको प्रतिकूल असरलाई न्यून गर्दै स्वच्छ वातावरण कायम गर्ने उद्देश्यले स्थानीय बासिन्दा, व्यापारी एवम् विद्यार्थीहरूलाई उक्त विषयमा जागरूक गराउने उद्देश्यले सो कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो ।

कार्यक्रमको क्रममा बौद्धनाय स्तुपक्षेत्र, बौद्ध पीपलबोट, बडा प्रहरी कार्यालय क्षेत्रमा बृहद् सरसफाई गरिएको थियो भने बौद्ध पीपलबोटदेखि जोरपाटी, बौद्ध स्तुप हुँदै बडा प्रहरी कार्यालयसम्म

दाजुभाई तथा मित्र बन्धुवान्धवहरूमा महासंघले अपिल गरेको छ । आशा छ उहाहरूको अपिललाई अधिकांश

सहिष्णुतापूर्ण बन्धुहरूले सहयोग गरिएको हुनपर्दछ ।

वातावरणीय च्यालीको आयोजना गरिएको थियो ।

सोही अवसरमा स्थानीय बासिन्दा तथा पसलहरूमा सहभागी तथा विद्यार्थीहरूले वातावरणीय सन्देशहरूको प्रवाह गर्नुको साथे पोलिथिचका झेला त्यागन आग्रह गरेका थिए ।

बौद्ध युवा क्लब, काठमाडौं स्काउट लगायत विभिन्न संघसंस्था तथा स्थानीय बासिन्दाहरूको समेत

उल्लेख्य सहभागिता रहेको सो कार्यक्रममा सेन्टेनियल सेकेण्डरी स्कूलका विद्यार्थीहरूले तयार गरेका कागजका झेला, कागजका थुगालगायत वातावरण मैत्री उत्पादनहरूको प्रदर्शनी पनि गरिएको थियो । सो कार्यक्रममा आयोजक संस्थाको तरफबाट हीपक पौडेल र मुकुन्दराज ओस्ले धन्यवाद ज्ञापन गर्दै त्यस किसिमका कार्यक्रमहरू निकट भविष्यमा सोही क्षेत्रमा 'इको क्लब' गठन गरी सञ्चालन गरिने जानकारी गराउनुभएको थियो ।

२५४५ औं बुद्धजयन्तीकै अवसरमा द एकस्लोर नेपाल गुप, ललितपुर उपमहानगरपालिका ४ बडा समिति र नेपाल प्रदूषण नियन्त्रण केन्द्रको संयुक्त

आनन्दभूमि

आयोजनामा ललितपुर धोबीघाट क्षेत्रमा बृहद महिलाहरूको समेत उल्लेखनीय सहभागिता रहेको सरसफाई तथा वातावरणीय जागरण अभियान सञ्चालन गरियो । कार्यक्रममा स्थानीय बासिन्दा तथा थियो ।

बुद्धजयन्तीमा अपाङ्गहरूद्वारा दौड़

वैशाख २४, काठमाडौं-

२५४५ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा समाजसेवा गर्दू भनी अगसर भएका समाजमेवीहरूले नयोगाउँमा अपाङ्गहरूको विशेष खेलकुद कार्यक्रम यस्ता अपाङ्गहरूको सेवा गर्नु आवश्यक हुन्दू सपाइ आयोजना चरियो । करिकृष्ण किलोपिट्टर लाभो दौड वा अपाङ्गहामी कोही पनि पूर्ण मानव होइनै अपूर्ण प्रतियोगितामा चारैप्रकारका अपाङ्गहरूले भासलिएका साथकै हाँ पूर्ण मानवात महामानव भगवान् बुद्ध मात्र थिए । जसमा दौडको उद्घाटन प्रमुख अतिथि हुन् तितिसर्थ अपाङ्गहरूलाई हामी अपूर्ण मानवले गा.वि.स. अध्यक्ष टोकबहादुर तामाडले गर्नभएको समाजिवास्तवाहिर गर्न मिल्दैन अन्तुभयो गाएँ थिए ।

उक्त कार्यक्रममा नयोगाउँ रेयकार्य इकाईका

उक्त उद्घाटन समारोहमा उहाले संयोजक लक्षण पराजुलीले रेयूकाई शिक्षामाथि पकाश
भगवान्बाट पनि ठिगिएका, समाजले पनि अवहेलित, प्रान्तुभएको थियो । कार्यक्रममा स्वागत मन्त्रव्य नवराज
सरकारबाट पनि ठिगिएका छन् र सबैले अपाङ्गप्रति बजगाइले, धन्यवाद जापन गोविन्द पराजुलीले गर्नुभयो
त्यस्ता व्यवहारमा परिवर्तन ल्याई समान व्यवहार भने कार्यक्रमको सभापतित्वमा सुस्त मनःस्थिति
गर्नुपर्ने कुरा उल्लेख गर्नुभयो । सुस्त मनःस्थिति अभिभावक संघ जिल्ला शाखाका संयोजक जीतवहादुर
अभिभावक संघका अध्यक्ष चुडामणि तप्छुकारले तामाङ्गले गर्नुभएको थियो ।

बद्धधर्मवारे प्रवचन

वैशाख २४, काठमाडौं पुस्तकालय राष्ट्रीय संस्कृति

राष्ट्रिय तमु (गुरुड) समन्वय परिषद्को आयोजनामा २५४५ औ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा गुरुडको सभापतित्वमा सम्पन्न भएको थियो र साथै बुद्धधर्मबारे प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भयो । उक्त परिषद्का सदस्य अमरबहादुरले 'गुरुड जातीय पहिचान कार्यक्रममा' गुरुड छेवाड घलेबाट समस्त र राष्ट्रिय जनगणना-२०५८"नामक प्रतिवेदनको दर्शावलम्बीहरूलाई विश्वशान्तिको सन्देश र विमोचन गर्नुभएको थियो । ४७

सप्ताहव्यापी धार्मिक तथा साहित्यिक कार्यक्रम

वैज्ञानिक ३४ विद्यालय-

लक्ष्मीदेवी गुभाजू स्मृति प्रतिष्ठानले २५४५ औं शुभारम्भ गरिएको थियो । उक्त यात्राको ऋम्भा बुद्धयन्तीको उपलक्ष्यमा सप्ताहव्यापी धार्मिक तथा सुनसरीको बराहक्षेत्र, विष्णुपादुका, विजयपुर, धरान साहित्यक कार्यक्रमहरूको यात्रा सम्पन्न गरिएको छ । एवम विराटनगरका धार्मिकस्थलहरूको अध्ययन भ्रमण

उक्त प्रतिष्ठानका अध्यक्ष मान वज्राचार्यका
बनसार विराटनगरको बद्ध विहारबाट सो यात्रा

शुभारम्भ गरिएको थियो । उक्त यात्राको ऋभमा सुनसरीको बराहक्षेत्र, विष्णुपादुका, विजयपुर, धरान एवम् विराटनंगरका धार्मिकस्थलहरूको अध्ययन भूमण्ड गरेको थियो । मान वज्राचार्य, कृष्ण कोइराला चारधरे द्वृष्टिराम अर्यालले नेतृत्व गर्नेभएको सो यात्रा टोलीका

५१ सदस्यहरूले कोकाकोशी संगममा स्नान गरी वराहक्षेत्रमा भगवान्‌को दर्शन गरेका थिए । त्यसै प्रतिष्ठानले बुद्ध संबत्लाई नेपाली पञ्चाङ्गमा समावेश अवसरमा सप्तकोशी आश्रमले लक्ष्मीदेवी गुभाजू स्मृति प्रतिष्ठानलाई कदरस्वरूप आश्रमको आजीवन सदस्यता प्रदान गरेको थियो ।

यसै क्रममा लक्ष्मीदेवी गुभाजू स्मृति गर्नुपर्ने र राष्ट्रिय संबत्लाई मान्यता दिनुपर्ने माग राखी प्रतिष्ठानलाई सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुरोध पठाएको कुराको जानकारी प्राप्त भएको छ ।

बुद्धको जन्मस्थलमा हर्षोल्लासका साथ बुद्धजयन्ती

वैशाख २४, लुम्बिनी-

२५४५ औं बुद्धजयन्ती भगवान् बुद्धको भए पनि हामीले मायादेवी मन्दिर पुनःनिर्माण गरी जन्मस्थल लुम्बिनीमा विविध कार्यक्रमका साथ मनाइयो । छाड्छौं गौचनले भन्नुभयो । भगवान् बुद्धको जन्म, ज्ञान प्राप्ति र महापरिनिर्वाणको संयोग वैशाखपूर्णिमाको दिन परेकाले यस दिनलाई भारतीय राजदूतावासका डेपुटी चीफ अशोककुमारले बुद्धको जन्मस्थल नेपाल नै भएको बताउनुभयो ।

२५४५ औं बुद्धजयन्तीको शुभ उपलक्ष्यमा श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारबाट शुभकामना सन्देश पठाइबक्सेको थियो ।

समारोहमा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले माओवादी जनयुद्धतर्फ सकेत गर्दै हत्या, हिंसा, आतंक र कलहको बाटोमा गएकालाई त्यो बाटो छाडेर देशको राजनीतिको मूलधारमा आउन आग्रह गर्नुभयो ।

लुम्बिनी विकास कोष र जापानिज बौद्धिष्ठ केडेरेशनको संयुक्त पहलमा सन् १९९३ देखि मायादेवी मन्दिरको उत्खनन् कार्य सुरु गरिएको थियो । सन् १९९८ मा उत्खनन्, कार्य सम्पन्न भएपछि हालसम्म मायादेवी मन्दिरको पुनःनिर्माण हुन सकेको छैन । उक्त मन्दिर पुनःनिर्माण हुन नसक्नाले लुम्बिनी विकास कोषप्रति बेला बेलामा विभिन्न आरोप लाग्ने गरेका छन् ।

लुम्बिनी विकास कोषका उपाध्यक्ष ओम्कार प्रसाद गौचनले पहिलो चरणमा मायादेवी मन्दिर परिसरको पुरातात्त्विक क्षेत्रको संरक्षण गर्ने, दोसो चरणमा मायादेवीको मूर्ति पुनर्स्थापना गर्ने र तेसो चरणमा छाना हाल्ने काम गरी निर्माण गरिने बताउनुभयो । नेपालीपन झल्किने गरी चन्दा उठाएर

समारोहमा म्यान्मारका राजदूत उतिज वीन, जमनिका भिक्षु विवेकानन्द पण्डिताराम, भिक्षु विमलानन्द महास्थानिर, कोषका कोषाध्यक्ष छत्रराज शाक्यलगायतका वक्ताले पनि बोल्नुभएको थियो ।

२५४५ औं बुद्धजयन्ती मनाउन बुटवल, भैरहवालगायत अन्य टाढादेखि श्रद्धालुहरू लुम्बिनीमा आए तापनि लुम्बिनी वरपर क्षेत्रकै स्थानीय वासिन्दाको जनसहभागिता भने अत्यन्त न्यून रहेको थियो । विगत केही वर्षदेखि नै बुद्धजयन्तीको अवसरमा स्थानीय वासिन्दाको सहभागितामा कमी आहरहेको छ ।

मन्थलीमा भगवान् गौतम बुद्धको २५४५ औं जन्मजयन्ती मनाउन जिल्लाका प्रतिष्ठित बौद्ध धर्ममार्गी लामाहरू शान्ति र अहिंसाका लागि आफ्नो धार्मिक परम्पराअनुसार जप गरिरहेका थिए ।

जिल्ला विकास समितिको सभाहलमा जम्मा भएका सयौं बौद्ध लामाहरूले घट्टा बजाउदै पाठ गरिएको थियो भने 'हिंसा, हत्या नगर' भन्ने सन्देश दिन सदरमुकामको बजारमा शान्ति पदयात्रा पनि भएको थियो ।

वैशाखपूर्णिमाका दिन अधिकांश हिन्दूहरूले बोका काटेर कुलदेवताको पूजा अर्चना गर्ने गर्दछन् भने

बुद्धिहस्ते हत्या हिंसाको विरोध गर्दै शान्तिको सन्देश दिने चार्चन् । तर केही वर्षदेखि कुनै कुनै गाउँमा कुद्दजयन्तीको दिन हिंसा नगर्ने भनेर हिन्दूहस्ते कुलदेवताको पूजा पञ्चमीमा गर्ने निर्णय गरिएको पनि चाइन्छ ।

बुद्धजयन्तीको अवसरमा बुद्धिष्ठ समाज विकास समिति रामेश्वापद्मारा आयोजित कार्यक्रममा प्रजित लोकबहादुर खत्री, जिविस उपसभापति रमेशकुमार बसेतलगायतका वक्ताले 'बौद्धधर्मका बारेमा चर्चा गर्नुभएको थियो । कार्यक्रम हरियोञ्जनको सभापतित्वमा भएको थियो ।

यसै बीच प्रजित खत्रीले बुद्धिष्ठ समाज विकास समिति रामेश्वापद्मको कार्यालयको पनि उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

यसैबीच भद्रपुरमा २५४५ औं बुद्धजयन्ती यहास्थित नेवा: समाज कल्याण गुठीले शान्ति पदयात्रा गरी सम्पन्न गरेको थियो ।

आयोजक गुठीका सचिव मोहन महर्जनका अनुसार गुठीको भद्रपुर-४ स्थित कार्यालयबाट भगवान् गौतम बुद्धको मूर्ति 'रथ' मा राखी बजार परिक्रमा गर्दै नर्याबजारस्थित बौद्ध मन्दिरमा पुगी जुलूसले पूजा आराधना गरेको थियो ।

वीरपूर्ण पुस्तकालयद्वारा हजारौं पुस्तक दान

वैशाख ४, ललितपुर-

वीर-पूर्ण पुस्तकालयले बौद्ध धर्मसंग दान गरिएको छ । नेपाल लगायत भारत, सिंगापुर, सम्बन्धित १ हजार ८६४ वटा पुस्तकहरू राष्ट्रियस्तरका मलेशिया र ताइवानबाट प्रकाशित ती पुस्तकहरू विभिन्न चार संस्था तथा पुस्तकालयलाई सहयोग नेपाली, अंग्रेजी, हिन्दी, नेपालभाषा, संस्कृत, पालि, च्वर्षप्रदान (धर्मदान) गरेको छ । लुम्बिनी थारू, तिबेतीयन तथा तामाङ भाषामा लेखिएका छन् । बन्तराष्ट्रिय रिसर्च इन्स्टिच्यूट, विभुवन विश्वविद्यालय पुस्तक हस्तान्तरण कार्यक्रम भिक्षु सुदर्शन केन्द्रीय पुस्तकालय, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान र महास्थविरको सभापतित्वमा भएको थियो । राष्ट्रिय पुस्तकालय प्रत्येकलाई ४६६ वटा पुस्तकहरू

निशुल्क आँखा परिक्षण तथा औषधी वितरण

वैशाख २२, बुटवल-

भगवान् बुद्धको २५४५ औं बुद्धजयन्तीको संयोजकत्वमा पञ्चचैत्य विहार बुटवलमा रक्तदान नुच्छ उपलक्ष्यमा सुश्री विद्यादेवी शाक्यको कार्यक्रम पनि सम्पन्न गरियो । उक्त कार्यक्रममा ५ संकोचकत्वमा रुपन्देही जिल्ला मोतिपुर गा.वि.स. वार्ड ५ जना महिला १६ जना पुरुष गरी जम्मा २१ जनाले रक्तदान गरेका थिए । कार्यक्रमको अन्तमा आँखा लाकान्त्र ब्लब बुटवलको संयुक्त रूपमा एकदिने शिविरसम्बन्धी मन्तव्य धर्मोदय सभाका अध्यक्ष आनन्दमान सिंह शाक्य र गा.वि.स.का उपाध्यक्ष निरबहादुर थापावाट पनि मन्तव्य दिनुभएको थियो साथै उक्त रक्तदान कार्यक्रममा धर्मोदय सभा बुटवल शाखाका सचिव श्री पूर्णकाजी शाक्य र रेडक्रस सोसाइटी रक्त सञ्चार केन्द्रका संयोजक श्री प्रेमलाल उदासबाट रक्तदानसम्बन्धी प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

उक्त कार्यक्रममा बच्चाहरू सात, पुरुष ९७ र महिला २१२ जना गरी जम्मा ३१६ जनाको आँखा परिक्षण गरिएको थियो । साथै धर्मोदय सभा बुटवल शाखाको तत्त्वावधानमा श्री मनोहरीप्रसाद मैनालीको

पुस्तक विमोचन

वैशाख १५, काठमाडौं-

बौद्ध दर्शन र चिन्तनमा केन्द्रित रहेको एवं 'परियति सद्बुद्धम् पालक' भिक्षु संघरभितद्वारा रचना गरिएका "दृश्य, दृष्टि र बुद्ध" (सचित्र कविता संग्रह) पाटनस्थित श्री सुमंगल विहारमा एक समारोह गरी विमोचन गरियो ।

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका धर्मानुशासक एवं अगग महासद्बुद्धम् जोतिक धज भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको प्रमुख अतिथ्यमा प्रकाशकको स्वागत भाषणको लगतै उहाँबाट उक्त कविता संग्रहको विमोचन गर्नुका साथै पुस्तक वितरण कार्य पनि सम्पन्न भएको थियो ।

प्रा.डा. मोहनहिमांशु थापाले विमोचित कविता संग्रहको टिप्पणी गर्नुभएको सो समारोहमा प्रमुख अतिथि भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले चित्रकार र कवि द्वय भिक्षुहरूको बौद्ध क्षेत्रमा एकैसाथ उदाएकोमा खुशी प्रकट गर्नुभयो ।

एक दिवसीय ध्यान शिविर सम्पन्न

वैशाख २४, काठमाडौं-

बुद्धजयन्तीको पावन उपलक्ष्यमा नेपाल विपस्सना केन्द्र, बुढानीलकण्ठमा एकदिवसीय ध्यान शिविर सुसम्पन्न भयो । सो अवसरमा ६०० जना पुराना साधक-साधिकाहरू सम्मिलित भएका थिए । आधुनिक नेपालको इतिहासमा एकै स्थानमा यतिका धेरै संख्यामा साधक-साधिकाहरूले ध्यान गरेको यो पहिलो पल्ट हो ।

व्यवस्थापन, धर्मसेवक र धर्मसेविकाहरूको कुशलता र पूर्णताले ध्यान गर्ने साधक-साधिकाहरूलाई कुनै प्रकारको असुविधा महशूस रहेन । शान्त र सुव्यवस्थित वातावरणमा सबैजना बुद्ध शासनको शील, समाधि र प्रज्ञाको अनुशीलन र परिशीलन गर्न तल्लिन थिए । कार्यक्रम विहान द बजेबाट शुरू भै ४.३० बजे

शुभकामना मन्तव्य क्रममा लिलितपुर उपमहानगरपालिकाका भू.पु. मेरय श्री बेखारत्न शाक्यबाट भर्खरको नवयुवक भिक्षुबाट यसानुरूप अपत्यारिलो एवं अविश्वसनीय किसिमले ५-६ वटा कृतिको रचनासँगै प्रकाशित समेत गरेको जोश-जाँगरमा भित्री हृदयदेखि खुशीको उद्गार व्यक्त गर्नुकासाथै भविष्यमा गर्न सबै आवश्यक सहयोग प्रदान गर्ने वचन दिनुभयो ।

सभापतिको आसनबाट त्रिपिटकाचार्य भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरले ग्रन्थमा समावेश कविताहरू पढ्दा एकदम रास्तो लाग्यो, भाव र शैली सहज, सरल र सशक्त लाग्यो तसर्थ कविलाई भन्ना मयो कविता संग्रहलाई ठूलो प्रशंसा गर्दछु । त्रिरत्न मानन्दरद्वारा सञ्चालन गरिएको उक्त सभा पुण्यानुमोदन पश्चात् समापन गर्नुका साथै उपस्थित सबैलाई जलपान गराइएको थियो ।

एक दिवसीय ध्यान शिविर सम्पन्न

मैत्री आवाना पश्चात् समाप्त भएको थियो ॥ पूज्य गुरुजी सत्यवारायण गोयन्काज्य सम्मुख लबै साधक साधिकाहरूले मैत्री आवाना गर्ने पाएकोमा लबैका अनुहार प्रसन्न र प्रफुल्लित थिए ॥

स्मरण रहोस् यस नेपाल विपस्सना केन्द्रमा अग्रेजी महिनाको प्रत्येक १ तारिख र १४ तारिखमा १० दिवसीय शिविर सुञ्चालन भैरहेको छ ।

४ बुद्धजयन्तीको दिनमा हिंसाकर्म बन्द हुनु पर्द्ध भनी माग गर्दै श्रीमति गौरी उपाध्याय सन् १९६९ (वि.सं. २०२६) मा स्वयम्भूमा आमरण अनसन बसेकी थिइन् ।

बौद्ध धर्म सेवा समितिको तेश्रो जिल्ला अधिवेशन सम्पन्न

जेठ २५, भरतपुर-

बौद्ध धर्म सेवा समिति, भरतपुर, चितवनको तेश्रो जिल्ला अधिवेशन समितिका अध्यक्ष देवेन्द्र गुरुडको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको छ । उक्त अधिवेशनको प्रमुख अतिथि गुम्बा व्यवस्था तथा विकास समितिका सदस्य-सचिव श्री इन्द्रबहादुर गुरुडले पानसमा दीप पूजालित गरी उद्घाटन गर्नुभएको थियो । सो अवसरमा ५० हजारभन्दा माथी नगद वा जिन्सी सहयोग गर्ने दाताहरू श्रीमती सनसरी गुरुड, टेकप्रसाद गुरुड, पर्तवबहादुर गुरुड, लामा ज़द्दसिं तामाड, गुरुड आमा समाज भरतपुर, नारायणी क्लब बुनाई, गञ्जसिं गुरुड, मे. छानबहादुर एवं श्रीमती गङ्गा गुरुड, खामसुड लामा, काल्साड लामा, स्व. डम्भराध्वज गुरुड, स्व. रामबहादुर गुरुड गरी जम्मा १२ जना महानुभावहरूलाई प्रमुख अतिथिबाट ताम्रपत्रमा कुदिएका कलात्मक कदर-पत्र प्रदान गर्नुभयो । यसैगरी १४ जना सम्मान-पत्र पाउनुहोनेहरूमा किरणराज वज्राचार्य, चन्द्रबहादुर गुरुड, लेखकाजी एवं जयश्री गुरुड, गम्भीरसिं घले, क. परबहादुर गुरुड, मे. नन्दराज गुरुड, रामकृष्ण गुरुड, छिरिङ तेजिङ्ड लामा, डि. आई. जी. ज्ञानेन्द्र विक्रम महत, डि.एफ. ओ. यमबहादुर थापा, डि.एस. पी. नरबहादुर गुरुड, श्रीमती आसामाया गुरुड, स्व. पद्मराज गुरुड र यमबहादुर गुरुड रहेको छन् ।

उक्त अधिवेशनले २०५७ जेठ मसान्तसम्मको वास्तविक आयव्यय विवरणअनुसार रु. ८३,८०,८४९।८३ पैसाको बजेट प्रस्तुत भयो । उक्त आय-व्यय विवरणमाथि वृहत् छलफल गरी सर्वसम्मताट अनुमोदन गरियो ।

अधिवेशनको अवसरमा समितिका पूर्व अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद गुरुड, देवघाटक्षेत्र विकास समितिका अध्यक्ष श्री देवेन्द्र उपाध्याय, लामा श्री रक्ष गुरुड, चितवन विहारका अध्यक्ष वज्रराज वज्राचार्यले शुभकामना मन्तव्य दिनुभएको थियो भने उद्घोषण एवं

कार्यप्रगति वीवरण पद्म गुरुडले गर्नुभएको थियो ।

सो अधिवेशनमा ललितपुर निवासी ई. श्री तेजसिं भण्डारी तथा उहाँका सपरिवारद्वारा समितिबाट सञ्चालित महाबौद्ध गुम्बालाई करीब रु. एकलाख बरावरको पांचवटा बुद्धमूर्तिहरू प्रमुख लामा शिक्षा आचार्य जीतबहादुर गुरुडलाई हस्तान्तरण गर्नुभयो ।

त्रि-रत्न बन्दना र पञ्चशील प्रार्थनाबाट शुभएको उक्त अधिवेशनमा निम्न प्रस्तावहरू पारित गरिएको छ ।

१. अफगानिस्तान तालिवान सरकारद्वारा विश्वशान्तिका अग्रदूत भगवान् बुद्धको विश्वकै सबैभन्दा अगलो प्रतिमा लगायत त्यस क्षेत्रमा भएका बुद्धमूर्तिहरूलाई तोडफोडका साथ क्षतिविक्षत गरी क्षति पुऱ्याएकोमा आपत्तिका साथ घोर भर्त्सना गर्दै शान्ति माथि क्रान्तिको विजारोपण गरेको नहन्याई त्यसको जवाफ यसै बुद्धको जन्मभूमिभाटै चेतावनी दिने ।

२. मौजुदा रहेको समितिको विधानलाई संशोधन गर्ने ।

३. जिल्लाभित्र रहेका सम्पूर्ण बौद्धसंघसंस्थाहरूलाई समेट्ने कार्यक्रमहरू ल्याउने ।

४. नवगठित समितिकै अवधिभरमै निर्माणाधीन महाबौद्ध गुम्बाको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी उद्घाटन गर्ने ।

५. सरकारी एवं गैरसरकारी सुमधुर संस्था - संग सम्बन्ध कायम राख्ने ।

६. यस समितिको सक्रियतामा निर्माण भैरहेका भवनहरूलाई प्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउनुहोने सम्पूर्ण व्यक्ति वा संघसंस्थालाई हार्दिक धन्यवाद दिने ।

सो अधिवेशनले पुनः श्री देवेन्द्र गुरुडकै अध्यक्षतामा ११ सदस्यीय कार्यसमिति गठन गन्यो । सो समितिमा उपाध्यक्ष, सचिव, सह-सचिव, कोषाध्यक्षमा

क्रमशः श्री टकबहादुर गुरुड, श्री पद्म गुरुड, श्री रामकृष्ण गुरुड, श्री कुलबहादुर गुरुड र सदस्यहरूमा श्रीमती दानु घले, श्रीमती गजा गुरुड, श्री मीनबहादुर गुरुड, श्री इमानबहादुर गुरुड, श्री तिलकबहादुर गुरुड र श्री रणबहादुर गुरुड छन्।

उक्त अधिवेशनका सभासद्दृश्यको रोहवरमा
विरोध निर्वाचित अध्यक्षले शपथ ग्रहण
ग्रहण को थियो ।

५

राष्ट्रिय जनगणना २०५८को विचार गोष्ठी

वैशाख २३, भरतपुर-

मैत्रेय युवा संघको आयोजनामा राष्ट्रिय जनगणना २०५८ को सन्दर्भमा 'विचार गोषी' बौद्ध समक्त विहारमा सम्पन्न भयो ।

भिक्षु धम्मशोभन महास्थविरसमक्ष पञ्चशील प्रार्थनापश्चात् संघका अध्यक्ष तीर्थराज वज्राचार्यले स्वागत भाषण गर्नुभएको थियो । "जनगणना विषय" सम्बन्धी बोल्ने क्रममा भिक्षु धम्मशोभन, महाशुभि ज्यापु संघका केन्द्रिय अध्यक्ष विपेन्द्र महर्जन, नगदेश बौद्ध समूहका महासचिव कृष्णकुमार प्रजापति, युवा बौद्ध पुचःका अध्यक्ष धर्मरत्न शाक्य तथा बौद्ध विद्वान् हर्षमुनि शाक्यले बौद्धहरूको तथ्याङ्क २००९ सालमा १७ प्रतिशत सरकारले देखाएको छ भने बढाउ जानपर्नेमा

ज्ञन ज्ञन प्रतिशत घटाउदै लगेको हुनाले २०५८ जेष्ठ
२८ गतेदेखि राष्ट्रिय जनगणनामा हामी सम्पूर्ण बौद्धहरू
एकजुट भई बौद्धहरूको यथार्थ तथा सही तथ्याङ्क
गणकहरूका साथ साथै घर घरमा गई सही तथ्याङ्क
निकालनको लागि सहयोग गर्नुपर्ने विचार व्यक्त
गर्नुभयो ।

उक्त कर्यक्रममा रामकृष्ण वैद्यको सभापतित्वमा भएको थियो भने धन्यवाद जानेन्द्र शाक्यले दिनभाएको थियो ।

८४

म्यागदी बेनीमा बूद्धजयन्ती

वैशाख २४, म्यागदी-

२५४५ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा सचिव श्री याम शाक्यले प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको बेनीस्थित बुद्धविहारमा विभिन्न कार्यक्रमका साथ थियो । संघलाई आर्थिक तथा भौतिक सहयोग बुद्धजयन्ती सम्पन्न भयो । प्रदानगर्ने महानुभावहस्ताई संघको तर्फबाट प्रशंसापत्र

बेनीस्थित म्यागदी अस्पतालका विरामीहरूलाई फलफूल वितरण गर्नुका साथै शील प्रार्थना, धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो भने बुद्धजयन्तीका दिन विद्यार्थीहरूका सहभागितामा शान्ति पदयात्रा सम्पन्न गरी मूल प्रवेशद्वारको उद्घाटन जेष्ठ नागरिक श्री मखनलाल श्रेष्ठबाट भएको थियो । भिक्षु संघरक्षितद्वारा पानसमा दीप प्रज्वलन तथा शान्तिका प्रतिक परेवा उदाएर शुरू गरिएको सो सभाको अध्यक्ष श्री प्रकाशकुमार श्रेष्ठको अध्यक्षतामा संघका सदस्य श्री सुवास कुमार श्रेष्ठबाट स्वागतभाषण भएको थियो भने वितरण गरिएको थियो भने त्यसे कायक्रममा जापानबाट राजेन्द्र श्रेष्ठ र महेन्द्र श्रेष्ठको सक्रियतामा संकलित रकम रु ५०,०००।- मात्र बहाहरूको प्रतिनिधित्व गरी आउनुभएका श्री कुलप्रसाद श्रेष्ठद्वारा संघलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो । सो कार्यक्रममा ज्ञानमाला भजनका साथै धर्मदेशना पनि सम्पन्न भएको थियो । सो समयमा म्यागदी बौद्ध संघको पुनर्गठन पनि भएको थियो । म्यागदी बौद्ध संघको सर्वसम्मतले यज्जनलाल शाक्यको अध्यक्षतामा, उपाध्यक्ष नरबहादुर थापा, सचिव याम शाक्य,

जह-तचिव लक्षण स्तोरन्जा, कोषाध्यक्ष सुब्बा शाक्य, बौद्ध संघ" र श्री रमेश श्रेष्ठको अध्यक्षतामा १३ सदस्यहरू श्रीमती विष्णु शाक्य, जगतदेवी पुर्जा, सदस्यीय "युवा बौद्ध संघ" को पनि गठन गर्नुका साथै अप्पनलाल शाक्य, हिक्मत शेरचन, कुविर श्रेष्ठ र बुद्धपूर्णिमाका दिन बजार भरि बुद्धप्रतिमा सहितको कृष्ण शाक्य रहेको नया कार्यसमिति चयन गरेको छ। रथयात्रा सम्पन्न गरियो ।

संस्थालाई प्रभावकारी ढंगबाट सञ्चालन गर्नको लागि
११ सल्लाहकार सदस्यहरू मनोनयन गरेको छ भने
विष्णु शाक्यको अध्यक्षतामा ११ सदस्यीय "महिला

१३

प्रदीप प्रज्ज्वलनका साथ बुद्धजयन्ती सम्पन्न

बैशाख २४, काठमाडौं-

आज भन्दा करिब २५०० वर्ष अघि जन्मनु भएका विश्व शान्तिका अग्रदूत, बौद्ध धर्मका प्रवर्द्धक भगवान् गौतम बुद्धको शुभजन्मोत्सव, बुद्ध सम्बत् २५४५ औंको उपलक्ष्यमा स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा सञ्चालित अमृत बौद्ध परियति शिक्षालयका छात्रछात्राहरूको सक्रियता र आयोजनामा बैशाखपूर्णिमाका दिन सांझपछ आनन्दकुटी विहारको प्राङ्गन वरिपरि प्रदीप प्रज्ज्वलन गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

उक्त कार्यक्रममा भिक्षु कौण्डन्यले प्रमुख जीतिथिको रूपमा जासन ग्रहण गर्नुभएको थियो, सभापतिको रूपमा अमृत बौद्ध परियति शिक्षालयका केन्द्राध्यक्ष भिक्षु पञ्चामूर्ति रहनुभएको थियो भने सञ्चालन अमृत बौद्ध परियति शिक्षालयका छात्रा मन्दिरा जीतिथिको रूपमा श्रामणेर प्रज्ञारत्न रहनुभएको थियो ।

प्रमुख अतिथिको रूपमा रहनुभएका भिक्षु कौण्डन्यले उक्त कार्यक्रमप्रति प्रसन्नता व्यक्त गर्नुहुँदै बुद्धधर्म र बुद्धजयन्तीको महत्त्व र बुद्धको इतिहास बारे प्रकाश पार्नुभएको थियो भने सभापतिको आसनबाट भिक्षु पञ्चामूर्तिले पनि आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

आनन्दकुटी विहार वरिपरि प्रज्ज्वलनपश्चात् शुह भएको उक्त कार्यक्रम बुद्धपूजा गरी पुण्यानुमोदन पश्चात् समाप्त भई सानो जलपानको कार्यक्रम भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा अमृत बौद्ध परियति शिक्षालयका छात्रछात्राहरूका साथै अन्य महानुशावहरू पनि सम्मिलित हुनुभएको थियो भने कार्यक्रमको सञ्चालन अमृत बौद्ध परियति शिक्षालयका छात्रा मन्दिरा महर्जनले गरेकी थिइन् ।

सप्ताहिक धर्मदेशनाका साथ बुद्धजयन्ती

बैशाख २४, भक्तपुर-

भक्तपुर बसपार्कस्थित बौद्ध समंकृत विहारमा दानप्रदान कार्यक्रमपश्चात् शान्तिका प्रतिमूर्ति भगवान् २५४५ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा भिक्षु बुद्धको मूर्ति खटमा राखी श्रद्धालु उपासक-द्वम्मशोभनको संयोजकत्वमा सप्ताहिक धर्मदेशना उपासिकाहरूका साथ नगर परिक्रमा पनि गरिएको सम्पन्न भयो । साथै बुद्धपूर्णिमाका दिन धर्मदेशना तथा समाचार छ ।

१३

२५४५ औं बुद्धजयन्ती सम्पन्न

बैशाख २४, भक्तपुर-

नगदेश बौद्ध समूह र बौद्ध ल्यायम्ह पुचः शान्तिका महानायक महामानव तथागत गौतम बुद्धको नगदेशको संयुक्त आयोजनामा नगदेश बुद्ध विहारमा जन्म, सम्बोधिलाभ र महापरिनिर्वाण जस्ता त्रिवेणी

संगम भएको पावन दिवसको उपलक्ष्यमा २५४५ औं बुद्धजयन्तीको पुनीत अवसरमा बुद्धपूजा सम्पन्न भयो । उक्त अवसरमा प्रमुख अतिथिको रूपमा पालनुभएका भिक्षु धर्मशोभनबाट भगवान् बुद्धको जीवनीभा वैशाख पूर्णिमाको संयोगहरू परेको बारे धर्मोऽदेश गर्नुभएको थियो भने नगदेश बौद्ध समूहका सचिव श्री कृष्णकुमार प्रजापतिले बौद्धजगत्मा वैशाखपूर्णिमाको महत्त्व बारे मन्त्रव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त समारोहको अध्यक्षता नगदेश बौद्ध समूहका अध्यक्ष श्री ज्ञानकुमार बाडेले गर्नुभएको थियो । समारोहमा अतिथिको रूपमा ताईवानबाट पालनुभएका ताईवानी बौद्ध भिक्षु र पर्चाहरू पनि वितरण गरिएको थियो भने शान्ति अनगारिकाहरू पञ्चावती र केशावतीको पनि भोजन समेत गराइएको थियो ।

समारोहको कार्यक्रम पश्चात् शान्तिका प्रतिमूर्ति भगवान् बुद्धको मूर्ति खटमा राखी विभिन्न सास्कृतिक बाजागाजाका साथ नगदेश बुद्ध विहारका सयौं उपासक उपासिकाहरू र नगदेशस्थित विद्यालयका विद्यार्थीहरू र ज्ञानमाला भजन खल:, नगदेश सहित भै मध्यपुर थिमि न.पा. वडा न.४५ र ६ "नगदेश परिक्रमा" कार्यक्रम सम्पन्न गरियो । उक्त शान्ति परिक्रमामा "२५४५ औं बुद्ध पुण्यतिथि मनाङौ र वैशाख पूर्णिमाको महत्त्व बुझै" भन्ने नारायुक्त पर्चाहरू पनि वितरण गरिएको थियो भने शान्ति परिक्रमा गर्ने सम्पूर्ण पदयात्रीहरूलाई जलपान तथा अनगारिकाहरू रहेको थियो ।

"वैशाखपूर्णिमा-बुद्धपूर्णिमा" कृति विमोचन

वैशाख २२, काठमाडौं-

वैशाखपूर्णिमासंग सम्बन्धित विविध थियो ।
महत्त्वपूर्ण बौद्धज्ञान र दृष्टिकोणलाई संगालेर सत्यसन्देश प्रचारक प्रकाशनको छैठौं कृतिको रूपमा भिक्षु संघरक्षित, संघारामद्वारा रचना गरिएको एवं ज्ञानज्योति कंसाकारद्वारा प्रकाशित उक्त पुस्तक क्षेत्रपाटी ढल्कोस्थित संघाराम विहारमा एक समारोह बीच विमोचन कार्य सम्पन्न भयो ।

पञ्चशील प्रार्थना पश्चात् सुभारम्भ गरिएको सो सभाको सभापतित्व अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका धर्मानुशासक एवं अग्ग महासद्धर्म जोतिकथज भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले गर्नुभएको थियो भने भिक्षु उपतिस्सको स्वागत भाषणका साथै अ.ने भि. महासंघका अध्यक्ष भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरले प्रकाशित पुस्तकको विमोचन गर्नुभएको थियो ।

उक्त ग्रन्थको टिप्पणी एवं समीक्षा बौद्ध विद्वान् तथा ग्रन्थकार श्री आर. वि. वन्द्य एवं नेपालभाषा र नेपाली भाषाका प्रध्यापक तथा वरिष्ठ साहित्यकार प्रा. डा. मोहनहिमांशु थापाद्वारा गरिएको थियो भने काठमाडौं महानगरपालिकाका मेयर श्री केशव स्थापितद्वारा शुभकामना मन्त्रव्य व्यक्त गर्नुभएको

उक्त कृतिका कृतिकार भिक्षु संघरक्षितले आफ्नो मन्त्रव्य व्यक्त गरिएको सो सभामा सभापतिको आसनबाट भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले आफ्नो कान्द्धो शिष्यबाट यसानुरूप लगभग २ वर्ष नवितै ६-७ वटा ग्रन्थ लेखिसकेर प्रकाशन समेत गरेकोमा प्रसन्नता व्यक्त गर्नुहुदै आफ्ना मनका भावहरू व्यक्त गर्नुभयो ।

श्री शाक्य सुरेनबाट सञ्चालन गरिएको उक्त समारोह पुण्यानुमोदन पश्चात् जलपान गरी समाप्त गरिएको थियो ।

७ नेपालभाषामा बुद्धर्म सम्बन्धि पत्रिका सर्वप्रथम कलकताबाट सन् १९२६ (वि.सं. १९८३) मा धर्मादित्य धर्मचार्यले निकालेको थियो ।

७ डा. इन्द्रमान वैद्यले सबभन्दा पहिले "धर्मपद" नेपालभाषामा अनुवाद गरेको थियो ।

७ स्व. बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञाले आफैले प्रेस बनाई पाली भाषाको ललितविस्तरलाई अनुवाद गरी नेपालभाषामा प्रकाशित गरेको थियो ।

गुरुहरू सम्मानित

वैशाख २४, कीर्तिपुर-

भगवान् बुद्धको २५४५ औं जयन्ती तथा श्वाहालि खलः” सामाजिक संस्थाको १७ औं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा कीर्तिपुर पर्खाल (ऐतिहासिक किल्ला) भित्रका विभिन्न टोलका सांस्कृतिक बाजा, दाफा भजन र द्यो प्यार्ख (देवीनाच) का ३४ जना गुरुहरूलाई सम्मान गरियो ।

यसैगरी बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा चिलचोस्थित जगतपाल महाविहारका भगवान् बुद्धको मूर्तिलाई खटमा राखी विभिन्न सांस्कृतिक बाजागाजासहित नगरपरिकमा गराइयो ।

यसअधि विहानैदेखि जगतपाल महाविहारमा दार्ढा-बार्या सम्यक् बुद्ध र बीचमा भगवान् बुद्धको सानो मूर्तिलाई राखी पूजा गरिएको थियो ।

४ राज्याभिषेकको १० वर्ष पछि (ई. पू. २५५) सम्माट अशोकले बुद्ध शासनमा अंश लिने हेतुले आफ्नो छोरो महेन्द्र र छोरी संघमित्रालाई भिक्षु र भिक्षुणी बनाएको थियो ।

मायादेवी मन्दिर क्षेत्र संरक्षण

वैशाख २४, लुम्बिनी-

प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले उत्खनन गरिएको मायादेवी मन्दिरक्षेत्रको संरक्षण कार्यको यहाँ शुभारम्भ गर्नुभयो ।

बुद्धजयन्ती तथा लुम्बिनी दिवसका अवसरमा जायोजित यो कार्य आगामी तीन वर्षभित्रमा पूरा गरिने लक्ष्य राखिएको छ ।

तीन चरणमा सम्पन्न गरिने संरक्षण कार्यको दृथमचरणमा विभिन्न १५ उपचरणमा कार्य शुरू गर्ने, दोस्रोचरणमा मायादेवी मन्दिरको पुरानै स्थानमा पुनर्स्थापना गर्ने र अन्तिम चरणमा मन्दिरमा सुनको छाना हाल्ने काम गरिने कुरा लुम्बिनी विकास कोषका उपाध्यक्ष ओमकारप्रसाद गौचनले बताउनुभयो ।

मायादेवी मन्दिरको मुख्य आकर्षण मार्कर स्टोन (गर्भ गृह) लाई सबैले देख्न पाउने गरी मन्दिरमा पुनर्स्थापना गरिने र त्यसको सुरक्षाका लागि “बुलेट बूक” ऐनाको व्यवस्था गरिने जानकारी पनि उपाध्यक्ष गौचनले दिनुभयो ।

यसअधि ‘मार्कर स्टोन’लाई विशेष अवसरमा जात्र जार्जनिक गर्ने गरी पुनर्स्थापना गर्ने सोच

कोषको रहेको थियो । २२ वर्षअधि जापानी पुरातत्त्वविद् प्रो. केन्जो टोगेले तथार पारेको गुरुयोजनामा मायादेवी मन्दिरको विशेष प्रकारले सुरक्षा गर्नुपर्ने योजना समावेश गरिएको छ ।

उपाध्यक्ष गौचनले मायादेवी मन्दिरको संरक्षण कार्यको अन्तिम विन्दु मायादेवी मन्दिरको पुनर्स्थापना भएकाले मन्दिर संरक्षणसंगै निर्माणको काम थालनी भएको छ भन्नुभयो ।

त्यसअधि बुद्धजयन्ती तथा लुम्बिनी दिवस समारोहलाई सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले अशान्ति, हिंसा र हत्याको बाटोमा अधि बढिरहेको अवसरमा राजनीतिक मूल धारमा समाहित भई हत्या र हिंसा त्याग्न आह्वान गर्नुभयो । प्रधानमन्त्री कोइरालाले बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीलाई बुद्धको जन्मस्थलको रूपमा इतिहासले प्रमाणित गरिसकेको उल्लेख गर्दै शान्ति र अहिंसाको प्रेरणा दिने बुद्धका सन्देश आज विश्वका लागि पनि उत्तिनै सान्दर्भिक र आवश्यक छ भन्नुभयो ।

मानिसमा अशान्ति, हिंसा, क्रोध फैलिएको अवस्थामा बुद्धको अहिंसाको सन्देश विश्वलाई शार्नन्त

मार्गमा डोन्याउने एक महत्त्वपूर्ण दर्शन हो प्रधानमन्त्री कोइरालाले भन्नुभयो ।

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उद्घयनमन्त्री ओमकारप्रसाद श्रेष्ठले मानव मात्रमा अशान्ति र कोलाहलको अवस्था देखापरेको बेला बुद्धको कर्म र उपदेश सबैका लागि आज सान्दर्भिक छन् भन्नुभयो ।

मन्त्री श्रेष्ठले बुद्धले देखाएको बाटोभन्दा बाहिर हामी जान खाजेको हो कि भन्ने प्रश्न गर्दै आज सबैतर हत्या, हिंसा र अशान्तिको वातावरण बढाई गएको बेला बुद्धका सन्देश सत्मार्गमा डोन्याउन सफल हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

नेपालका लागि म्यानमारका राजदूत यु.टिन्ट बीनले बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीको विकास गरी सम्पूर्ण विश्वलाई यसतर्फ आकर्षित गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको बताउनुभयो ।

भिक्षु विमलानन्द महास्थविरले बुद्धका पञ्चशील सिद्धान्तको अनुशरणविना मानव जीवनले मोक्ष प्राप्त गर्न सबैन भन्नुभयो ।

लुम्बिनी विकास कोषका उपाध्यक्ष ओमकारप्रसाद गौचनको सभापतित्वमा सम्पन्न सो बुद्धजयन्ती कार्यक्रममा भारतीय राजदूतावासका अशोककुमार र भिक्षुहरूले मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो ।

त्यसअघि, बुद्ध जयन्तीको दिन लम्बिनी परिसरमा परिक्रमका साथै मायादेवी मन्दिरमा पूजा गरिएको थियो ।

⊕ तिब्बतको राजधानी ल्हासामा भूकुटीको लागि श्रोड चोड गम्पोले जोखङ्का नामक मन्दिर बनाएको थियो । यही नै त्यहाको सबभन्दा प्राचीन बौद्ध मन्दिर हो ।

लन्डनमा बुद्धजयन्ती

वैशाख २४, लन्डन-

२५४५ औं बुद्धजयन्ती बेलायतमा बस्ते नेपालीहरूले पनि लन्डनमा मनाएको यति नेपाली धिताल, नेपाली साहित्य परिषद्का बेलायतका एसोसिएसनले एक प्रेस विज्ञप्तिमार्फत् जनाएको छ । संस्थापक महासचिव सुरेशजंग शाह, निमा वाडले बेलायतका लागि नेपाली राजदूत डा. सिंहबहादुर लामा, चिरन्जीवी ढकाल, भिक्षु कोचोय वान्डभी लामा, बस्तेतले लन्डनस्थित बोस्टन कलेजमा पानसमा बत्ती बालेर कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुभएको थियो । उहाले शान्तिका अग्रदूत बुद्ध नेपालमा जन्मेकोमा गौरवको अनुभूति गर्दै विश्व समुदायलाई बुद्धले देखाएको बाटो अनुसरण गर्न आह्वान गर्नुभयो ।

एसोसिएसनका अध्यक्ष डा. राधवप्रसाद नेपाली साहित्य परिषद्का बेलायतका एसोसिएसनले एक प्रेस विज्ञप्तिमार्फत् जनाएको छ । संस्थापक महासचिव सुरेशजंग शाह, निमा वाडले लामा, चिरन्जीवी ढकाल, भिक्षु कोचोय वान्डभी लामा, राधवप्रसाद धिताल, हरि थापा, दौलत राई, वसन्तराम क्षेत्री, डा. जानकी धिताल र चन्दिका पौडेलले पनि बुद्धको जीवनी र शिक्षाबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

पूर्वाञ्चलमा बुद्धजयन्ती

वैशाख २४, उदयपुर-

२५४५ औं बुद्धजयन्ती गाईघाटमा विभिन्न कार्यक्रमका बसोबास गर्ने किरात राई जातिसमेतका हजारौ साथ मनाइयो । सो अवसरमा 'किरात राई यायोक्खा' व्यक्तिहरूको सहभागिता भएको अवसरमा किरात को आयोजनामा उदयपुरमा पहिलोपल्ट राईको धर्म र संस्कृतिको बारेमा वर्णन गरिएको शास्त्र औपचारिकरूपमा परम्परागत चन्डीनृत्य प्रस्तुत 'मुन्दुम' नामक पुस्तक किरात धर्मका गुरु आत्मानन्द गरिएको उक्त अवस्थामा गाउँ विकास समितिमा लिङ्गदेनले विमोचन गर्नुभयो ।

जातक कथा (वर्णानुक्रम अनुसार)

क्र.सं.	जातक कथा	जा. अं.	भाग तथा पृष्ठ संख्या
३९४.	मोर	१५९	दु. १७६
३९५.	युवञ्जय	४६०	च. ३२०
३९६.	रथलहि	३३२	तृ. २७०
३९७.	राजोवाद	१५१	दु. १३९
३९८.	राजोवाद	३३४	तृ. २७५
३९९.	राघ	१४५	दु. ११६
४००.	राघ	१९८	दु. २९७
४०१.	रुक्षधर्मम्	७४	४६९
४०२.	रुचिर	२७५	तृ. ८८
४०३.	रुह	४८२	च. ४५८
४०४.	रुहक	१९१	दु. २७६
४०५.	रोमक	२७७	तृ. १०२
४०६.	रोहन्तमिग	५०१	प. १
४०७.	रोहिणी	४५	३६९
४०८.	लक्खण	११	२३३
४०९.	लटुकिक	३५७	तृ. ३३५
४१०.	लभगरह	२८७	तृ. १४१
४११.	लित्त	११	५३७
४१२.	लोमकस्मप	४३३	च. १७५
४१३.	लोमहंस	१४	५५०
४१४.	लोल	२७४	तृ. ८५
४१५.	लोसक	४१	३५२
४१६.	लोहकुम्भ	३१४	तृ. २१२
४१७.	वक	३००	तृ. १६९
४१८.	वच्छनख	२३५	दु. ४१७
४१९.	वट्टक	३५	३२३
४२०.	वट्टक(२)	११८	दु. ३३
४२१.	वट्टक	३१४	तृ. ४६२
४२२.	वड्डकीस्कुर	२८३	तृ. १२३
४२३.	वण्णारोह	३६१	तृ. ३५२
४२४.	वण्णपथ	२	१८४
४२५.	वरण	७१	४५६
४२६.	वातमगस्मिन्वर्व	२६६	तृ. ६२

४२७.	वातमिग	१४	२५०
४२८.	वानर	३४२	तृ. २९८
४२९.	वानरिन्द	५७	४०७
४३०.	वालाहस्स	१९६	दु. २९१
४३१.	वालोदक	१८२	दु. २५४
४३२.	वरुणी	४७	३७३
४३३.	विकण्णक	२३३	दु. ४११
४३४.	विद्यास	३९३	तृ. ४६०
४३५.	विधुर	५४५	प. २९३
४३६.	विनीलक	१६०	दु. १८२
४३७.	विलारवत	१२८	दु. ६८
४३८.	विरोचन	१४३	दु. ११०
४३९.	विस्यह	३४०	तृ. २९२
४४०.	विसन्त	६९	४४७
४४१.	विस्सासभाजन	९३	५४८
४४२.	बीणयूण	२३२	दु. ४०८
४४३.	बीतिच्छु	२४४	दु. ४४७
४४४.	बीरक	२०४	दु. ३१८
४४५.	बेदव्य	४८	३७५
४४६.	बेरी	१०३	दु. ४
४४७.	बेलुक	४३	३६४
४४८.	व्यग्ध	२७२	तृ. ८१
४४९.	सकुण	२६	३२७
४५०.	सकुणग्निध	१६८	दु. २०७
४५१.	सकिच्छ	५३०	प. २४६
४५२.	संख्यमन	६०	४१४
४५३.	सङ्क्ष्प	२५१	तृ. १
४५४.	सङ्घ	४४२	च. २१४
४५५.	संख्यपाल	५२४	प. २४२
४५६.	सङ्घामावचर	१८२	दु. २४९
४५७.	सच्चांकिर	७३	४६४
४५८.	सञ्जीव	१५०	दु. १३४
४५९.	सत्यधम्म	१७९	दु. २३७
४६०.	सतपत्त	२७९	तृ. १०७
४६१.	सत्तुमस्त	४०२	च. ६

अनिच्चा वत संखाया - उपादवय धन्मनो ।
उपजिगत्वा निष्ठजमन्ति - तेऽन् वूपस्मोऽयुखो ॥

हार्दिक श्रद्धाङ्गालि

राष्ट्रीय एकताका प्रतीक प्रजावत्सल राष्ट्रनायक
श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव,
ममतामयी श्री ५ बडामहारानी ऐश्वर्य राज्यलक्ष्मी देवी शाह
श्री ५ महाराजाधिराज दीपेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव,
श्री ५ अधिराजकुमार नीराजन वीर विक्रम शाह सहित
राजपरिवारका अन्य विशिष्ट सदस्यहरूको अकल्पनीय आकस्मिक
स्वर्गारोहण भएको अत्यन्त दुःखद् घडीमा दिवंगतहरूको
सद्गतिको कामना गर्दै शोकाकुल राजपरिवारका
सदस्यहरू समक्ष हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

बुद्धजयन्ती समारोह समिति, २५४५

आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू
सिटी अफिस :— श्रीघ: विहार न:घल, काठमाडौं ।